WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 90. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го ТРАВНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 16, 1961 No. 90. VOL. LXVIII.

СЕНАТ ПОЧИНАЄ ДЕБАТИ НАД ПРОЄКТОМ ПРО ДОПОМОГУ ШКІЛЬНИЦТВУ

НЕ Є ВИЯСНЕНА СПРАВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ПАРАФІЯЛЬНИМ ШКОЛАМ

Вашингтон. — У вівторок 16-го травня Сенат починає наради над законопроєктом про допомогу шкільництву. Гадають, що праця над цим проєктом протягнеться й на другий тиждень, бо передбачена є боротьба за федеральну допомогу приватним парафіяльним школам. Сенатська Комісія переслала до повного Сенату проєкт, в якому на допомогу шкільництву признано $2.550,000,000 — на $252 мільйони більше, як пропонував уряд Кеннеді. Сенатська Комісія пропонує, щоб більше федеральної допомоги мали ті стейти, які є менше заможні і самі не можуть дбати про будову шкільних будинків та збільшення платень учителям. Таких стейтів є більше на півдні ЗДА. Демократичний провід ще не є рішений, що зробити з домаганнями своїх католицьких членів, які вимагають федеральної допомоги для парафіяльних шкіл. Білий Дім не хоче забирати в цій справі слова після того, як правники вирішили, що федеральна допомога приватним релігійним школам є незаконна зі становища конституції. Демократична більшість плянує обійти цю делікатну справу тим способом, що мають заплянувати окремий законопроєкт, щоб призначити $75 мільйонів парафіяльним школам на те, щоб вони могли розбудовувати можливості навчання математики, фізики і хемії та чужих мов, чого домагаються окремі законопроєкти про крайове оборонне виховання. Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор із Монтани Майк Менсфілд заявив, що цю справу вирішить демократичний провід Сенату. Ще не є відомо, як ця справа буде розв'язана, бо є такі сенатори, які хотіли б додати до головного законопроєкту окремий пункт про допомогу приватним школам. Ця допомога мала б бути у формі довготермінових позичок, за які приватні парафіяльні школи могли б поширювати свої приміщення для навчання згаданих вище наукових предметів, важливих для оборони країни. Сподіваються, що в Палаті Репрезентантів буде більший спротив пропозиції про допомогу приватним школам. Палата покищо не займається цією справою, чекаючи на вислід рішень Сенату. Палата Репрезентантів покищо в середу 17-го травня починає дебати над законопроєктом про видатки на департамент праці і департамент здоров'я, виховання та добродійности. В понеділок 15-го травня конгресмен - демократ Френсіс Волтер із Пенсилвенії мав внести законопроєкт про обмеження посилок зізних друків, які, згідно з зарядженням президента Кеннеді, надходять тепер без жадних обмежень із СССР на адреси різних американських громадян, що протестують проти цієї совєтської пропаґанди, яка закликає їх до поворотy до СССР. Уряд Кеннеді є проти цього законопроєкту конґресмена Волтера. Палата має законопроєкт про те, щоб зменшити привіз неоподаткованих товарів американських туристів, які досі без мита могли привозити з закордону товарів на суму $500, а новий проєкт плянує зменшити цю суму до $100. Крім того в обидвох Палатах працюють різні комісії. Комісія виховання і праці в Палаті Репрезентантів розглядає законопроєкт про допомогу шкільництву. Комісія Способів і Засобів працює над урядовим проєктом про податкову реформу. Сенатська Банкова і Валютова Комісія розглядає справу проєкту про будівельну програму.

„Ми маємо силу, яка зможе знищити СССР" — ген. Лемніцер

Вашингтон. — Голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Л. Лемніцер, зізнаючи в Палатній Комісії Військових Справ, заявив, „що ЗДА тепер мають таку збройну силу, яка могла б знищити СССР". На думку ген. Лемніцера ЗДА є „під військовим оглядом наймогутнішою державою в світі". Ген. Лемніцер свідчив в комісії 23-го лютого, але його зізнання в цензурованім виді опублікували аж 12-го травня. В опублікованому тексті не подається подробиць, на основі яких ген. Лемніцер опирає своє твердження про могутність ЗДА і їхню переваґу над СССР. Але з виявлених зізнань виходить, що він порівнював ці обидві країни щодо керованих ракет і далекосяжних літаків. Ген. Лемніцер твердить, що ситуація в світі погіршилася, як про це свідчать випадки на Кубі, в Ляосі і в Конґо, але він гадає, що „немає тепер більшої загрози війни, як це було рік тому". Все можливий вибух загальної війни, яка може початися внаслідок якогось непорозуміння, або у зв'язку з якоюсь „малою війною". Шеф штабу летунства генерал Томас Вайт заявив в Палатній Комісії Збройних Сил, що далекосяжні бомбовики є важливі для оборони ЗДА, і тому не можна всю надію покладати на ракети.

В АМЕРИЦІ

● **Генерал Айзенгавер** на прийнятті колишніх членів свого кабінету і дорадників заявив, що тепер не час на те, щоб критикувати закордонну політику демократичного Президента. Айзенгавер сказав: „Старатимемо бути вповні непартійними в цій справі, але ми резервуємо собі право на інтеліґентну критику у відповідному часі". Айзенгавер сказав, що як треба буде, то він вестиме виборчу кампанію за вибір колишнього секретаря праці Джеймса П. Мічелла, який здобув номінацію на республіканського кандидата на губернатора Ню Джерзі.

● **10-го травня директор Федерального Бюра Інвестиґацій** Едґар Гувер відзначив 37-мі роковини з дня, коли він був найменований 10-го травня 1924 року тодішнім президентом Калвіном Куліджем на це становище, яке й досі займає. Гувер мав тоді 29 років, коли очолив тоді новостворене Бюро Інвестиґацій.

● **Комісія Закордонних Справ Палати Репрезентантів** прийняла резолюцію, в якій закликається членів Організації Американських Держав до сильної акції проти комунізму на Кубі, бо тепер вже всім ясно відомо, що Куба стала базою для підривної комуністичної акції в цілій американській півкулі.

● **Канадійський міністер закордонних справ Говард С. Ґрін** заявив, що Канада радо буде посередником між Вашинґтоном і Гаваною, якщо трохи охолонуть теперішні пристрасті. Ґрін сказав, що Мехіко і Бразилія радо посередничили б між ЗДА і Кубою, щоб між цими обидвома країнами дійшло до вирівняння різниць.

● **Перший американський астронавт** командор Ален Б. Шеперд дістає численні листи, в яких запрошують його до виголошення промов в різних містах. Він вже дістав гарні подарунки: дімок та сильне авто. Але Шеперд відкинув всі пропозиції виголошувати промови і відпочиває в домі своєї родини.

● **Домагаються**, щоб будували такі далекосяжні ракети, які можна б було висилати із танків або вантажних автомобілів. Такі ракети були б забезпечені проти знищення ворогом, бо вони були б „рухомі", і ворог не міг би їх знищити.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ ПОЧИНАЄ ПЕРЕВІРКУ МАЙНА, ДІЛОВОДСТВА І ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СТАНУ УНСОЮЗУ

Головна Контрольна Комісія УНСоюзу під час своєї контрольної праці в Головній Канцелярії УНСоюзу в попередньому році. Сидять (зліва): дир. Петро Пуцило, інж. Володимир Коссар, д-р Володимир Ґалан, інж. Степан Куропась і п. Петро Кучма.

Джерзі Сіті. — Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу, обрана на 24-ій Конвенції в Клівленді в травні 1958-го року, почала в понеділок, 15-го травня передбачену статутом звичайну річну перевірку майна, діловодства і організаційного стану цієї великої організації. Контроля триватиме впродовж тижня і вона попереджає звичайне річне засідання Головного Уряду УНСоюзу, що відбудеться в тижні, що починається 22-го травня, на Союзівці, оселі УНСоюзу біля Керговксону в Кетскильських горах. Контрольну Комісію очолює д-р Володимир Ґалан, його заступником є інж. Володимир Коссар з Вінніпеґу, Канада, секретарем є інж. Степан Куропась з Шикаґо, її членами є ще п. Петро Кучма з Ню Йорку і дир. Петро Пуцило з Шикаґо. Контроля відбувається в приміщеннях Головної Канцелярії УНСоюзу та В-ва „Свобода" при 81-83 Гренд Стріт в Джерзі Сіті та охоплює практично всі ділянки книговодства і галузі життя та праці Українського Народного Союзу.

Українські парафії, громади і родини врочисто відзначили День Матері

Минулої неділі, 14-го травня, численні українські парафії, громади і родини в Америці, разом з усією країною та всім американським народом врочисто відзначили День Матері. В усіх церквах відбулись на інтенцію Матерей Богослуження і їм були присвячені проповіді, а по Богослуженні їм співали многоліттсвіє. Мати була предметом окремої уваги та вияву пошани і любови в родинах, а цілий ряд громад влаштували з цієї нагоди відповідні імпрези. Така імпреза в День Матері відбулася, для прикладу, в Брукліні-північ, влаштована парафією св. Духа. Свято, що відбулося в Народному Домі, відкрив сеньйор наших діячів-піонерів п. Юліян Павчак, а всч. о. Юрій Менцінський провів молитву та поблагословив дари. Під час прийняття, крім згаданих, промовляли ще о. Рейнарович, п. Цюпа та п. Костик. Опісля учні курсів українознавства при парафії св. Духа дали під проводом п. Лева Рейнаровича виставку „Надзвичайний День" Ю. Шкрумеляка, танки до якої підготовив п. Петріна. Були ще співи і деклямації.

Зорганізованою прогулянкою на Союзівку та спільним обідом там відзначив День Матері 28-ий Відділ Союзу Українок в Нюарку під проводом своєї довголітньої голови та відомої нашої діячки п-ні Настюк. 48 членок цього Відділу СУА взяло участь в прогулянці, що відбулася винайменим автобусом. Під час обіду на Союзівці були співи і деклямації, а опісля прекрасна погода та незрівняна краса ранньої весни на цій оселі як і її відпочинкові устаткування та можливості дали паням з Нюарку добру нагоду відпочити в свій День. Разом з ними було в тому дні на Союзівці, вже цілком готовій до нового сезону, ще понад 60 інших гостей.

„Чорноморська Січ" здобула чемпіонат Ліґи

„Чорноморська Січ" з Нюарку осягнула остаточно чемпіонат південної дивізії А Кляси Футбольної Ліґи Стейту Ню Джерзі перемогою 6:3 над „Роял Лайонс" у Ліндгурст в останніх мистецьких змаганнях сезону минулої неділі 14 травня. „Чорноморська Січ" має також вигляди поповнити цей свій успіх другим, бо в грах за футбольну чашу свого стейту вона вже дійшла до півфіналу.

Филаделфійський „Тризуб" виграв минулої неділі важкі ліґові змагання ц „Польськими Соколами" 2:0, скріплюючи новими точками свою позицію лідера Американської Футбольної Ліґи. В цих змаганнях, які відбувалися в Нюарку в присутності 1,600 глядачів, стрільцем воріт був Манджіні. В грах за Чашу ЗДА перед „Тризубом" ще відплатні півфінальні змагання у Филаделфії з Ню Йорк С. К., які відбудуться 28-го травня. Тиждень скоріше „Тризуб" зустрінеться в міжнародних тов. змаганнях зі шотляндськими футболістами клюбу „Третій Лянарк" з Ґласґов.

Німецько - Американський Футбольний Союз, якого членом є УСК Ню Йорк, відбув минулої неділі на Давнінґ стадіоні в Ню Йорку своє річне спортове свято, якому приглядалося 16,836 глядачів. В програмі свята були футбольні змагання між Карльсруґе С. К. з Німеччини та збірною Н. А. Ф. Союзу, в яких перемогли останні 2:1. Карльсруґе С. К. візьме участь у грах Міжнародної Футбольної Ліґи, яка починає сезон вже в середу вечером на грищі Польо Ґравндс змаганнями між Кальсруґе і репрезентантом Туреччини С. К. Безіткас.

Помер славний кіновий актор Ґері Купер

Голлівуд, Каліф. — 13-го травня в своєму домі в Лос Анджелесі у віці 60-ох років від недуги пістряка помер славний кіновий актор Ґері Купер, який своїми ковбойськими ролями здобув світову славу. Він два рази, в 1941 і в 1953 р., здобув був відзначення „Оскара" за ролі у фільмах „Сержант Йорк" і „В саме полудне", а цьогорічного відзначення в дні 17-го квітня не міг особисто відобрати, бо був важко хворий. Похорон Купера відбудеться у вівторок 16-го травня з римо-католицької церкви Доброго Пастира в Беверлі Гіллс.

ВАСИЛЬ ОЛІЙНИК З ДІТРОЙТУ ПОЖЕРТВУВАВ $4,000 НА ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

Ню Йорк. — Крайовий Комітет Пам'ятника Шевченкові інформує, що Комітет Пам'ятника Шевченкові з Дітройту-Схід переслав на його адресу чек на 4,000 долярів, що їх пожертвував на будову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні місцевий громадянин п. Василь Олійник. У своєму супровідному листі Комітет з Дітройту-Схід пише:

„Знаний на терені Великого Дітройту зі своєї жертвенности на українські цілі п. Василь Олійник зложив на руки Комітету Пам'ятника Т. Шевченкові Дітройт-Схід 4,000.00 долярів на побудову пам'ятника Шевченкові в Вашинґтоні, щоб тим способом зі свого боку причинитись до гідного відзначення сотих роковин смерти нашого національного пророка. Пан Василь Олійник, якому сьогодні вже 71 рік, приїхав до Америки ще в 1919 році зі Західньої України. Тяжкою працею в фабриці та чесним і ощадним життям, п. Василь Олійник мав можливість придбати деяку скількість грошей для повного забезпечення своєї старости. Але протягом цілого свого трудолюбивого життя не забував він ніколи про українську церкву та різні українські інституції, що їх щедро спомагав. Лише в останньому часі, як член Української Католицької Парохії Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Гемтремку, він зложив 200,00 долярів на будівельний фонд парохії та 1,100.00 долярів на Українську Вищу Школу при тій же парохії. Під теперішню пору п. Василь Олійник є також активним членом Українського Гетьманського Союзу та Українського Демократичного Клюбу в Гемтремку. Теперішня пожертва на пам'ятник Тарасові Шевченкові в Вашинґтоні в сумі 4,000.00 долярів це вияв його любови до поневоленої України та пієтизму до нашого безсмертного генія, Тараса Шевченка. Цей княжий дар щирого українського патріота хай стане прикладом гідним до наслідування для цілої української спільноти в ЗДА".

Одержавши повідомлення про цю небуденну пожертву, „Свобода" звернулась до свого співпрацівника в Дітройті, інж. Володимира Несторовича, з проханням здобути і подати ближчі дані про цю надзвичайну пожертву і жертводавця, що ін. Несторович і зробив. Його репортаж в цій справі поданий на іншому місці в цьому числі.

ЗДА виконають свої зобов'язання супроти союзників в Океанії і Азії

Тайпей. — Віце - президент Ліндон Джансон запевнив в минулу неділю 14-го ц. м. на Далекому Сході був тоді вже понеділок 15-го ц. м.) провідників вільного Китаю, що ЗДА не мають заміру ані визнати комуністичний Китай ані погодитись на допущення ком. Китаю до Об'єднаних Націй. Джансон підкреслив, що ЗДА залишаться вірні своєму союзові з Республікою Китаю з її теперішнім осідком на Тайвані (Формозі). Віце - президента Л. Джансона вітали ентузіястично великі маси народу на Тайвані і ціла державна верхівка з президентом Чіянґ Кай-шеком на чолі. День раніше віце - президент Джансон був в столиці Філіппін Манілі, куди прилетів з Південного В'єтнаму. Він заявив у великій промові в парляменті, що З'єдинені Держави виконають свої союзницькі зобов'язання, що їх мають в договорах з цілим рядом держав в Океанії, Південній Азії та на Далекому Сході. Заява Джансона — коментують кореспонденти — заспокоїла деякі кола, стривожені можливістю лагіднішого курсу нової американської адміністрації супроти комунізму та більшої байдужости на долю загрожених комуністами країн із згаданих обширів.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА НА ГРАМОТАХ УНСОЮЗУ

До цілого ряду заходів і акцій, що ними Український Народний Союз вшановує пам'ять свого патрона Тараса Шевченка у сторіччя його смерти, долучається тепер ще один: починаючи від тепер, усі нові члени Українського Народного Союзу одержуватимуть свої грамоти з портретом Тараса Шевченка. Портрет, виготовлений артистом-малярем М. Бутовичем, приміщений подібно, як вживаний на важливих документах „водний знак", себто відбитий легкою сірою фарбою на чоловій сторінці грамоти, подібно, як деякі із американських забезпеченевих установ мають портрет Лінколна, чи іншого із видатних історичних постатей. Ці грамоти видаватиметься членам впродовж Шевченківського року. На фото — поменшена фотокопія нової Шевченківської Грамоти Українського Народного Союзу.

ЗАПОВІДАЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ЗУСТРІЧІ КЕННЕДІ З ХРУЩОВИМ

Вашинґтон. — У керівних урядових колах ЗДА береться під увагу можливість зустрічі президента Кеннеді з Нікітою Хрущовим в першій половині ц.р. в одній із західньо-европейських столиць, вірогідно в Женеві або Відні — твердить преса. Пресовий секретар Президента Пієр Салінґер заперечив, наче б зустріч Президента з Хрущовим була актуальна „під теперішню пору", але він відмовився від відповіді, чи її беруть під увагу „трохи пізніше". Передумовою такої зустрічі Президента з большевицьким диктатором були б добрі вигляди на отримання від большевиків згоди на успішне завершення затяжних Женевських переговорів про припинення атомових дослідів та на створення дійсно вільного, неподільного, незалежного і невтрального Ляосу. У газетних вістках покищо нічого не говориться про те, че президент Кеннеді поставив за передумову зустрічі з Хрущовим позитивне полагодження згаданих двох міжнародних справ ще перед такою зустріччю, чи вони мали б бути узгіднені щойно на самій зустрічі і які ґарантії Президент мав би дістати, що така зустріч не закінчиться знову такою самою невдачею, як попередні побачення кількох американських президентів — Рузвелта, Трумана, Айзенгавера — з большевицькими диктаторами. Газети пригадують, що президент Кеннеді ставився спершу вороже до ідеї всяких „вершинних" конференцій з участю Хрущова та що тому він підкреслив своє довір'я до американського амбасадора в Москві Лювеллина Томпсона, як уповноваженої людини до ведення всяких переговорів. Але погіршення міжнародної ситуації, та головно невдачі однаково в Ляосі як і на Кубі захитали буцім-то попереднє становище Президента і зробили його схильнішим до думки про корисність безпосередньої розмови з Хрущовим. Якщо така зустріч мала б дійсно статися, то вона прийшла б безпосередньо після побачення Президента з французьким президентом де Голем в Парижі, де през. Кеннеді буде в днях від 31 травня до 2 червня ц.р. Одною з поважних труднощів такої зустрічі Кеннеді-Хрущова буде з'ясування, чи англійський прем'єр Мекміллен і французький президент де Ґоль та інші західні союзники ЗДА не будуть вражені такою подією, що робитиме назверх враження, наче б відсунено їх на бік у користь концепції, що долею світу мають керувати тільки ЗДА і СССР — що віддавна пропаґує Хрущов.

ЗДА не погоджуються на участь ляоських комуністів у конференції в Женеві

Женева. — Женевська конференція про Ляос, яка мала відкритись 12 ц. м., не змогла розпочати нарад впродовж наступних двох днів з дуже малими виглядами на відкриття в понеділок 15 ц. м. Причиною став спір за те, хто має репрезентувати Ляос. ЗДА погодились на участь в конференції на базі повноправности існуючого там прозахіднього уряду Буна Ума та колишнього „невтрального" прем'єра Суванни Фума з тим, щоб у ту „невтральну" делеґацію ввійшли також представники комуністичного руху Патет Ляо, який підтримує названого „невтрального" прем'єра. Зате СССР і комуністичний Китай настоюють, щоб ляоських комуністів допустити на конференцію в характері повноправних учасників. ЗДА є проти того, бо це заледалізувало б комуністичних партизанів, як контраґентів і наче автоматично перерішило б у їх користь питання їх участи в майбутнім „невтральнім" уряді Ляосу. Всі інші формули, що їх висунули англійці чи індійці, не знайшли одобрення Сходу і Заходу. Двократні зустрічі державного секретаря Діна Раска з совєтським міністром Андреєм Ґромиком не дали позитивного висліду. Англійський міністер лорд Гюм і індійський міністер оборони, відомий комунофіл Крішна Менон, грають ролю нібито посередників, але до неділі включно їх посередництво не мало позитивного висліду. Том часом в самому Ляосі, в містечку Намоне, почались переговори між делеґаціями уряду Буна Ума і „невтралістами" та комуністами. Остання вістка каже, що осягнено компроміс, комуністів допустять і конференцію мали відкрити 15 ц.м.

В Парижі в одному дні вибухли 4 бомби

Париж. — У минулу п'ятницю, в треті роковини заворушень в Альжирі, які довели були до упадку 4-ої Республіки і приходу до влади генерала Шарля де Ґоля, вибухли в минулу п'ятницю в центрі Парижу, перед державними будинками і мешкальними домами різних високих урядовців, видатних сторонників режиму де Ґоля, доморобні бомби, які разом поранили 10 осіб. Щасливим збігом обставин не було смертельних жертв, але матеріяльні втрати є дуже поважні. Всі ці терористичні замахи є ділом правих французьких кіл, які ставляться ворожо до безпосередніх переговорів, які 22 ц.м. почнуться між французьким урядом і альжирсько-арабськими націоналістами. В Альжирі вибухло в тому самому часі 9 бомб, які поранили багато осіб.

У СВІТІ

● **83,000 вуглекопів в Валії в Англії** прийняли одноголосну постанову розпочати страйк, якщо англійський уряд дасть дозвіл сталевому промислові на спроваджування з Америки вугілля. Американське вугілля на $3.20 дешевше за англійське.

● **У Сіямі**, який сусідує з опанованим комуністичною революцією Ляосом, арештовано 50 комуністів, що збирали серед населення харчі та всяке інше добро для підмоги ляоським комуністам і водночас організували власний комуністичний апарат в Сіямі.

● **Комуно - китайський уряд** замовив дальший транспорт збіжжя вартости $135 мільйонів в Австралії. Крім подібних двох попередніх закупів в Австралії, Пейпінґ купив за $365 мільйонів зерна в Канаді два тижні тому. Голод в комуністичному Китаї такий великий, що комуністи купують за кордоном харчі, лякаючись вибуху голодових заворушень.

● **Центральний конґолійський уряд**, який арештував президента конґолійської провінції Катанґа Мойсе Чомбе і його міністра закордонних справ Кімбе, арештував також 19 його помічників усіх під закидом державної зради. Конґолійський президент Касавубу погодився з місією Об'єднаних Націй, що треба видалити з Конґа бельгійців, які нацькували Мойсе Чомбе на ведення власної політики і боротьби проти Об'єднаних Націй.

● **До Женеви** вернувся з Вашинґтону голова американської делеґації на тамошню конференцію про припинення атомових вибухів, Артур Дін, для дальших переговорів з Совєтами і Англією. Ця конференція триває від 30 жовтня 1958 року і відбула вже 302 засідання. На нарадах у Вашинґтоні рішено, щоб зберігати ще трохи довше терпець з большевиками — може вони вразумляться і відкличуть вимогу, щоб проти кожного рішення міжнародної контрольної комісії на переведення контролі над підозрілими вибухами большевицький член комісії мав право закласти „вето".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Півбільйона Латинській Америці

Конґрес прийняв майже без дискусії внесення президента Кеннеді на признання пів більйона дол. на допомогу Латинській Америці плюс додаткових $100 мільйонів допомоги жертвам землетрусу в Чіле. Тих 500 мільйонів мають бути розподілені між Між-американський Банк для розвитку, Адміністрацію міжнародної співпраці та Організацію Американських Держав, — а вже ті три установи будуть детально господарювати грішми. Газетні коментатори додають багатомовну завваґу, що найбільшу трудність в цій справі являє собою контроля, щоб о-тих 500 мільйонів долярів дійшли дійсно до своєї цілі на добро латинсько - американським народам, бо з одного боку південно-американські країни дуже вразливі на пункті своєї суверенности і дуже підзорливі щодо будь-якої північноамериканської контролі, з другого ж боку досвід виказав, що в ході реалізування різних великих промислових чи сільсько - господарських проєктів в Південній Америці гроші „по дорозі ґубляться".

Признана тепер З'єдиненими Державами фінансово - господарська допомога — це тільки вступ до тієї акції, яку заповіджено вже за президента Д. Д. Айзенгавера після подорожей до країн Латинської Америки віце - президента Ніксона і д-ра Мілтона Айзенгавера. Нема ніякого сумніву, що прийнято тепер запропоновану ухвалу приспішеним шляхом — під враженням невдачі останньої виправи кубинських еміґрантів проти Куби. Таким чином преса називає цю допомогу політичною, признаючи водночас, що коли взагалі політика й економіка найтісніше одна з одною сплетені, то у відношенні до Латинської Америки вже аж ніяк не можна їх розмежувати. Всі знавці латинсько - американських відносин одностайно погоджуються, що тільки соціяльно - економічна відсталість тамошніх країн, кужда і надмірні „ножиці", існуючі між верствами селян та робітників і кастою багатирів плянтаторів та промисловців, що тільки ці ненормальні соціяльно - економічні відносини в Латинській Америці, є причинами тамошніх заворушень, „кампанії ненависти" проти Північної Америки яку демагоги посуджують у сприянні багатирям із шкодою латинсько - американської бідноти, та у зрості комунізму. Згадана невдача протикастрівської виправи доказала ще раз, що коли латинсько - американські маси чують, що їм грозить поворот реакційних правителів типу Баттісти, *то вони дають віру радше навіть комуністам типу Ф. Кастра.*

Таким чином соціяльно - економічні реформи — це найперша передумова підірвання ґрунту під зріст комунізму в Латинській Америці. Але ж уряд ЗДА не може диктувати тамошнім країнам, які саме реформи вони повинні переводити, ні тим паче не може контролювати їх. Президент Кеннеді заявив недавно, що ЗДА можуть допомогти тільки тим, які самі собі помагають. Коли в Південній Америці все ще більше як половина населення є безграмотних, а в пересічі два на тисячу учнів нижчих і середніх шкіл доходять до університетських студій, то соціяльно - економічна і культурна асиста таким країнам дуже складна і трудна.

Ляпас Паламарчукові

Совєтські дипломати, керівники та члени совєтських амбасад і дипломатичних представництв, перебуваючи в державах вільного світу, поводяться ароґантно і нахабно, вимагаючи для себе прав і привілеїв, що їх ні в якому випадку не признали б Совєти західнім дипломатам на терені Совєтського Союзу. Інколи дозволяють вони собі й на недружелюбні супроти держав - господарів виступи, несумісні з їх дипломатичним становищем.

Яскравим прикладом такої ароґантної „дипломатичної" діяльности може бути поведінка паперового міністра закордонних справ Української ССР, яка, крім представництва при Об'єднаних Націях, не має права утримувати своїх дипломатичних представництв на терені ніякої з держав світу. Прибувши в березні ц. р. до Ню Йорку для участи в сесії Генеральної Асамблеї ОН, Лука Паламарчук вирішив використати своє перебування в Америці для виступів проти українських національних спільнот ЗДА і Канади, зокрема проти започаткованої акції побудови пам'ятників Шевченкові у Вашингтоні й у Вінніпеґу, апробованої і спонзорованої урядами обидвох країн.

Пов'язавшись з совєтофільськими „прогресивними" рештками у ЗДА і Канаді, ворожо наставленими до суспільного і державного ладу цих країн, Паламарчук разом із своїм заступником і т. зв. постійним представником УССР до ОН П. Удовиченком, а також членом цього ж „представництва", відомим совєтським пашквілянтом Юрієм Мельничуком, взяв участь в улаштованих 26-го березня ц. р. нюйоркськими „проґресистами" зборах, на яких дозволив собі виступити з промовою проти акції американських і канадійських українців в справі побудови пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні й у Вінніпеґу, протиставляючи цим заходам присланий канадійським комуністам з Москви пам'ятник Шевченкові у Палермо. З подібною промовою, сповненою образливих інвектив і наклепів на американських та канадійських громадян українського походження і на їх леґальні репрезентації, виступив на цих зборах і Юрій Мельничук. Виступи обидвох совєтських дипломатів були такого роду, що на них не дозволив би собі жаден із західніх дипломатів на терені СССР, а якби й поважився це зробити, то совєтський уряд наказав би йому впродовж 24 годин залишити СССР.

Не задовольнившись „дипломатичним" успіхом в Ню Йорку, Лука Паламарчук забажав заактивізуватися і в Канаді. Для цього звернувся він через своє представництво в ОН до генерального консуляту Канади в Ню Йорку з проханням видати візу для в'їзду в Канаду, де він, мовляв, хоче відвідати, як особистий гість, совєтського амбасадора Арутюняна. Консулят погодився видати візу, але, скомунікувавшися із своїм урядом і дізнавшись, що справжня ціль поїздки Паламарчука в Канаду не відвідини Арутюняна, а демонстративний виступ на маніфестації під збудованим комуністами пам'ятником в Палермо, відмовив йому візи. Канадійський уряд в цій відмові керувався, очевидно, бажанням не викликувати непотрібного неспокою в країні, знаючи, на які недружелюбні виступи здібні совєтські дипломати.

Одержавши такого ляпаса, Паламарчук зрезиґнував із поїздки в Канаду, запротестувавши через представництво УССР проти „недружелюбного акту" у відношенні до *репрезентованої ним буцімто . . . України* і її народу. Цим своїм протестом Паламарчук і його представництво виявили ще раз ароґанцію і нахабність, бо ж відмова візи канадійським урядом була спрямована не проти України й українського народу, а проти справді таки недружелюбної поведінки самого „міністра" Паламарчука, разючий приклад якої він показав на зборах нюйоркських „проґресистів" 26-го березня ц. р.

Незрівнянна пожертва

На іншому місці подано вістку, що один із наших давніх поселенців у цій країні, п. Василь Олійник з Дітройту - Гемтремку, пожертвував на пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні чотири тисячі долярів. Це найбільша індивідуальна пожертва, яку досі на ту ціль складено, а з організацій дотепер тільки Український Народний Союз своєю пожертвою в 5.000 долярів її на одну тисячу перевищив.

Проте, цієї пожертви ніхто на ділі не може перевершити, коли зважити, що п. В. Олійник пожертвував поважну частину всього дорібку своїх трудящих рук.

Великі пожертви звикли ми називати „княжими" дарами. Але й це означення заслабе, бо князі жертвували тільки малу частину свого майна. У цьому ж випадку маємо до діла із справді незрівнянною пожертвою, яка насуває безліч міркувань та рефлексій, що їх ще більше підкреслює надрукована на іншому місці розмова з жертводавцем. При цьому треба ствердити: тільки велич Шевченка, на пошану якого має бути збудований пам'ятник у столиці країни, може заохотити до таких пожертв, і тільки серед великої та шляхетної спільноти можуть знайтися такі жертводавці.

I. Світ

ДОЛЯ БЕЗВІЛЬНИХ

Нам доводилося вже кілька разів писати про ситуацію в колишніх французьких володіннях Індо - Китаю. Нині справа Ляосу, з огляду на його географічне положення та політичне становище всієї південно - східньої Азії, набрала особливого значення.

Ляос, як і інші незалежні держави в тій частині Азії, не є, як то пишуть часом, прастарими королівствами чи князівствами, бо їхні династії не зуміли пов'язатися з народами так, як це бачимо в деяких европейських державах з монархічним устроєм. І тому постійне порівнювання тих країв з европейськими не тільки нічого не вияснює, але, навпаки, шкодить розумінню й веденню успішної політики.

Азійські країни мали й мають правлячі династії з власної крови та племінної приналежности, а не чужі, як то було здебільша в европейських краях.

Династії Ляосу та В'єтнаму були місцеві, так само як Камбоджі, але ті краї були позбавлені можливости повільного переходу від абсолютизму до монархій з парляментарним устроєм. Причин тому було кілька, а головна полягала в тому, що вони знаходились під чужим, колоніяльним управлінням. Індо - Китай на протязі майже століття перебував під французькою адміністрацією, яка в різні часи приєднувала сусідні землі, як, наприклад, Ляос, що був під управою Сіяму, сучасного Таї.

Населення Ляосу мішане, в головній частині його нарід споріднений з Таїс, переселенцями з південного Китаю, переважно племен Мяо та Карен з сучасної Бірми. Тому там ніколи не було стійкої єдности і наладженої адміністрації з дійсно керівним центром.

Величезні гірські пасма, вузькі долини, тропічні джунґлі роблять терен дуже тяжким для адміністрування, навіть при доброму плянуванні. Про умовини життя ми писали, коли згадували діяльність американського лікаря д-ра Дулі („Свобода" ч. 18 ц. р.). До цього треба додати ще один великий фактор, який впливає на долю народів Ляосу. Це — буддизм. Як відомо, буддизм має кілька головних течій, і народи Ляосу належать до його східньої галузі, яка виховала їх в покорі і нехіті до будь-якого збройного спротиву. Звідси їх виїмкова байдужість до своєї власної долі. До того ж народи Ляосу впродовж своєї довгої історії не раз ставали жертвами чужої влади і пережили кілька великих інвазій, які також паралізували їх волю до спротиву.

В критичних моментах — джунґлі були для ляосців єдиним засобом врятувати себе та свою родину. Як це нагадує 16 століття в Україні, коли то відбувалися ось такого роду (за статтею кн. Токаржевського) розмови: „Куди тягнеш?" — „Кажуть, татари йдуть, тікаю в ліс чи в яр, може, пересидимо. А ти куди?" — „Я під хоругву, назустріч татарам, тебе боронити!" Це була відповідь шляхтича бідолашному хліборобові.

Але в Ляосі шляхти майже зовсім немає, а комуністичні банди озброєні модерною зброєю. Що може в такій ситуації зробити уряд з найліпшими бажаннями?

Ось в таких умовах прийшло до „перемир'я", що його має контролювати міжнародна комісія у складі представників Індії, Канади та Польщі.

Останні відомості говорять, що ця комісія вже натрапляє на гострий спротив Патет-Лао, комуністичної аґентури Китаю та Москви. Та й чого іншого можна було б сподіватися від комуністів, які на всяких таких конференціях і нарадах дбають лише про поширення своїх володінь та про закріплення своїх впливів.

Очевидно, комісія невтральних держав ледве чи зможе „контролювати перемир'я". Конференція 14 держав, що саме відбувається в Женеві, буде ще одним форумом для совєтських пропаґандистів, а тим часом Пате-Ляо старатиметься посилити свої впливи та закріпити здобутий терен.

Отже, мабуть, прийде до поділу Ляосу, який матиме два уряди, а лінія кордону між поділеними частинами країни проходитиме в джунґлях, де ніхто не може мати точної контролі над проєкканням комуністичних з'єднань. Єдиним виходом з положення — прийняти цей прикрий факт, і створити у В'єтнамі та Таї (Сіямі) умовини для сильного спротиву дальшому проникванню червоних. Політична свідомість адміністрації та більшої частини населення може бути запорукою успіху, якщо рівночасно будуть переводитися дальші реформи в напрямі демократизації адміністрації, зокрема у В'єтнамі.

Залишається ще відкритим питання Камбоджі, але й воно прийде на денний порядок в ближчому часі.

Політики розуміють критичне положення в Ляосі і наслідки, які з того можуть бути, але не втрачають надії, що невтралізація тієї країни може бути здійснена. Ці надії скріплюються тим, що Москва при спротиві Китаю, все ж матиме перевагу, і не допустить до відкритої війни, маючи переконання, що час працює на неї. Невтралізація Ляосу все ще можлива, якщо в його столиці В'єнцієні знайдуться відповідні люди.

Біда в тому, що певні кола у Ляосі і в сусідніх країнах, головно землевласники та управилейовані родини не виявляють бажання обмежити свої права й піти назустріч нужденному селянству. А цим можна було б легко знайти симпатії широких мас населення і позбавити червоних їх впливів. Приклад Японії говорить, що такий шлях — найліпший спосіб боротьби з комуністичною інфільтрацією. Однак, хочеться вірити, що здоровий глузд переможе.

ПАРИЗЬКИЙ ТИЖНЕВИК ПРО СУЧАСНУ УКРАЇНУ . . .

Паризький тижневик літератури, науки і мистецтва „Ле нувель літерер" в числі 1747 цього року опублікував репортаж Жізель Ассайлі під назвою „По Совєтському Союзу з Маркевичем". З замітки довідуємося, що світової слави дириґент - еміґрант різних симфонічних оркестр за кордоном, в тому числі і в ЗДА, композитор Ігор Маркевич — українець родом і що він недавно був у Совєтському Союзі, де відвідав рідну землю своїх батьків.

Репортаж починається так: „Ігор Маркевич народився в Києві 1912 року. Однорічним на руках своєї матері він виїхав з України. У сім років став знаменитою дитиною. Свою першу симфонію написав на прохання Дягілева коли мав 17 років. Нині він став одним з найперших світових дириґентів. У зв'язку з цим Совєтська Росія запросила Маркевича дати серію концертів у Москві, Києві та Ленінграді.

З дириґентом їздила по СССР і французька журналістка Жізель Ассайлі. Оминемо описи Москви й Ленінграду. Далі подаємо в перекладі все цікаве, що стосується України, Маркевича, як українця, та наївности мадмуазель Жізель:

„У Києві ми відвідали відомий печерний монастир Лавру . . . Українці мені видавалися апатичними. Прислужник в готелі і не думає відчиняти вам дверей; якщо ж потрібне таксі, то він радить покликати самому! Купіль можна було брати лише раз на три дні: черевиків нам ніхто не чистив. Сніданок треба було замовляти служниці увечері. Час від часу обслуга забувала принести сніданок. В кімнаті готелю немає дзвінка, а обслуга всього поверху переважно сидить собі в коридорі. Тут, здається, ніхто не поспішає, в тому числі й обслуга ресторану (вона їсть поруч із клієнтом), продавниця в маґазині, поштові урядовці і т. д."

„Ігор дуже хотів поїхати в рідне село своїх батьків, розташоване за 200 кілометрів від Києва. Він попрохав організувати йому таку поїздку. Почали виникати труднощі: виявилося, що такого села взагалі немає на мапі, що погода дуже погана, що автомобілі дуже незручні . . . Нарешті маестро побілів від гніву: він хотів бачити своє рідне село! Тоді йому сказали правду (так думає собі мадмуазель Жізель — ЛП): того села більше не існує, його дорешти спалили німці під час другої світової війни . . ."

Далі журналістка пише, що Київська симфонічна оркестра гірша від Московської, бо музики мають старі інструменти. Музиканти в один голос прохали Маркевича прислати їм із-за кордону нові інструменти, в тому числі й модерні, для виконання модерної музики. Один з флейтистів приніс на останню пробу маестрові два вінки грибів!" — пише журналістка, і — як побачимо далі, — не даремно на них звертає увагу. Цитую:

„Ще й тоді Ігор Маркевич не відчув себе справді росіянином. Звичайно, якщо залишаєш якусь країну, маючи тринадцять місяців від роду... Але його мати так багато розповідала про ці гриби, — один із спеціялітетів України! Вдихнувши їх запах, Маркевич зрозумів, — пише французька журналістка, — що людина, навіть мистець світової слави, завжди в глибині свого серця залишається маленьким хлопчиком. І тоді, з сльозами на очах, дириґент обняв старого флейтиста — сина України, як свого брата".

Так — в понятті бистродумної французженки — Ігор Маркевич відчув, що він таки „росіянин", дармащо життя його минає в Західній Европі. Але ми можемо зробити інші висновки: що славетний дириґент Ігор Маркевич — українського роду і що українське „свшан-зілля" може бути навіть у формі звичайних грибів із нашого соснового бору.

Леонід Полтава

ДВА ВИБОРЧІ МАНІФЕСТИ

В кінці квітня майже одночасно відбули свої з'їзди дві найбільші партії Західньої Німеччини: Християнсько-Демократична Унія (скорочено CDU) та Соціял - Демократична партія. Перша з цих партій має своїм провідником д-ра К. Аденауера і її з'їзд відбувся під знаком виборів до парляменту, призначених на 17-го вересня. Партійний апарат Християнсько-Демократичної Унії підготував з'їзд, щоб вислухати промови своїх найвизначніших діячів і затвердити резолюції. Вожді партії висловлювали певність своєї перемоги у виборах, як це сталося в минулому. Аденауер рішуче відкинув будь-яку думку про коаліцію з Соціял - Демократичною партією після виборів. Він обвинувачує соціял-демократів за блукання в питаннях закордонної політики в минулих роках, коли вони обстоювали невтральність Німеччини між Сходом і Заходом, в надії на те, що за цю ціну Москва погодиться на злуку двох частин розірваної Німеччини. Як неглибоко цікавила політика членів з'їзду CDU, видно з такої пригоди: перед промовою одного з партійних вождів члени з'їзду довідалися, що в телевізії буде представлене змагання футбольних команд — німецької та еспанської в Гамбурзі. Всі члени з'їзду, включно з міністрами, перервали засідання і уважно слідкували за м'ячем, що літав на телевізійному екрані.

З'їзд партії Аденауера видав коротке проголошення до виборців, закликаючи їх голосувати за партію, яка забезпечила Західній Німеччині свободу і добробут.

Соціял - демократи відбули свій передвиборчий з'їзд у Бонні і зараз дали відповідь на виборчий маніфест християнської демократії. З'їзд видав свій маніфест, як програму майбутнього соціял - демократичного уряду. В цьому маніфесті є спроба знайти прихильність серед дрібної буржуазії, що хоче встояти в конкуренції з велетнями індустріяльного та фінансового капіталу. Але не тільки це: Соціял - Демократична партія Німеччини, подібно до соціял - демократів скандинавських країн, викреслила із своєї виборчої програми домагання націоналізації промисловости та ін. підприємств.

В одній газеті знаходимо карикатуру: на таблиці написано: свобода, добробут, забезпечення і т. д., а під цими словами заклик: „Голосуйте за християнську демократію". На тій самій таблиці іншою рукою дописано нижче слова: „Ми теж за свободу, добробут, забезпечення і т. д.", — закреслено „християнська демократія" і натомість додано: „соціял-демократія".

Кандидат на прем'єра Німеччини, в разі перемоги соціял - демократії у виборах В. Брандт виголосив маніфест партії тоном прокуратора: „Я обвинувачую християнську демократію . . ."

Трудно сподіватися, щоб німці мали охоту студіювати довгий маніфест Соціял - Демократичної партії, навіть не вважаючи на те, що в ньому обіцяють дати допомогу незаможним пенсіонерам купити телевізори . . . Німецьке суспільство мало цікавиться політикою. Один журналіст нарікав недавно, що пересічний німець не знає імен міністрів своєї країни, але всі прізвища визначних футболістів.

Н. А.

Вісті УНСоюзу

Під знаком Українського Народного Союзу житиме наша американсько - українська спільнота зокрема впродовж найближчих двох тижнів з уваги на річні наради його Головного Уряду в наступному тижні та на контролю його діловодства і організаційного та господарського стану, яку переводить Головна Контрольна Комісія впродовж цього тижня. Як у минулих, так і в цьому році „Свобода" подаватиме щоденно звідомлення із нарад.

Старанням 500-го Відділу УНСоюзу в Колари, Альберта, Канада, місцева Українська Громада вшанувала пам'ять покійного гол. предсідника Д. Галичина панахидами в місцевій українській католицькій і православній церквах. В католицькій церкві Св. Успення панахиду відправив та виголосив відповідну проповідь всч. о. Василь Мартиняк, член УНСоюзу. Співав хор „Сурма" під управою д-ра Ілярія Чеховського. Участь в Панахиді взяли всі члени Відділу з його предсідником д-ром Мирославом Гладишевським на чолі. У православній церкві св. Володимира панахиду відслужив всч. о. протоєрей В. Дячина, а Відділ репрезентували секретар М. Ковальський та його заступник В. Різник.

Конґрес Братерських Організацій стейту Ню Йорк на своїх нарадах у Боффало 20. квітня ц. р. почав свою сесію повстанням з місць та хвилиною мовчанки за вшанування пам'яті сл. п. Дмитра Галичина, гол. предсідника УНС та члена Екзекутиви Крайового Конґресу Братерських Організацій — інформує гол. радний Василь Гузар з Рачестеру.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу у Вілкесбері, Па. відбув спеціяльні сходини, на яких обговорювано та запляновано збіркову кампанію на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. З цього бачимо, що місцева союзова громада прикладно поставилася до так важної справи української громади у ЗДА і докладе своїх старань, щоб збірка була успішною.

Шикаґівський Відділ УНСоюзу ч. 125, Сестрицтво Благовіщення, на своїх зборах вшанував пам'ять покійного предсідника УНС бл. п. Дмитра Галичина повстанням з місць та молитвою і мовчанкою.

Замість квітів на могилу Покійного рішено пожертвувати з каси Відділу $100.00 на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні. Рівночасно переведено збірку поміж членами, які зложили: Петро і Левка Паньків $25.00, Тома і Іванна Подола $10.00, Вілліям і Славка Пешен $5.00, Анна Стронська, Катерина Савчин та М. і А. Наливайко по $2.00. Разом зібрано $146.000.

Український Конґресовий Комітет, Відділ в Балтіморі та Окружний Комітет УНСоюзу, Балтімор - Вашингтон, відбули жалібні сходини в честь бл. п. Дмитра Галичина, а також відправлено Службу Божу і Панахиду в місцевій гр.-кат. церкві, св. Михаїла. На жалібних сходинах громадяни зложили $64.00 замість квітів на могилу бл. п. Д. Галичина. Ті гроші призначено на пам'ятник Т. Шевченка.

Братство св. Петра і Павла, Відділ 102 УНС в Клівленді секретарем якого є М. Бобечко, прислав чек на $25.00 на Семінарію в Стемфорді замість квітів на могилу сл. п. Дмитра Галичина, гол. предс. УНС.

Український Молодечий Клюб, 233 Відділ УНСоюзу в Лорейн, Огайо, на своїх Річних Загальних Зборах вирішив скласти наступні пожертви з каси Відділу: $50.00 на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні та $10.00 на будову Колеґії св. Василія у Стемфорді. Збори ці відбулися 26-го березня ц. р. і на них обрано Управу у складі: д-р Роман Сапович — голова, Дмитро Головацький — містоголова, Гелен Мейджер — фін. секретар, Кость Мацілинський — рек. секретар, Перля Дудуш — касир, та Контрольну Комісію: Яків Рудяк — голова, Н. Бучинський — м-голова, В. Цікало — секретар.

В четвер, 4-го травня ц. р., відбулися Загальні Збори „Молодечого Відділу", ч. 469 УНС в Торонті, Канада. Після відкриття зборів, проф. Ілля Шкільник, голова Управи Відділу, представив зібраним членам перебіг життя і многогранну громадську діяльність бл. п. Дмитра Галичина, висказуючи при тому, глибокий жаль по несподіваній втраті цього заслуженого громадянина. По відданні пошани вставанням з місць та однохвилинною мовчанкою, Загальні Збори ухвалили переслати до Головного Уряду УНСоюзу десять долярів, як пожертву на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, замість вінка на могилу Покійного.

С. Риндик

АНТИПКО

(Оповіла С. Ш.)

(2)

І навіть ті, що виводили себе від мавпи і все пояснювали законами простої механіки і хемії, не знали, що думати та що казати. Тільки прості люди не робили собі з того ніяких проблем. Одні вірили в усе без вийнятку і з великим задоволенням та радістю глузували з большевиків, що недавнечко ще так голосно кричали, що нема Бога, а тепер повірили навіть у чорта. Тільки деякі недовірки казали, що большевики й тут брешуть. Казали, що вони зробили ґумову ляльку з ріжками й копитами, запхали в горло сирену, в язик червону електричну лямпочку, а в очі дві циркулярки, щоб крутили баньками, — і кінець! Щодня надувають, а воно росте й ричить. Так говорили слюсарі, машиністи і взагалі всякі механіки, що на таких речах зуби свої з'їли. Але скоро виявилося, що ця проста теорія була дуже далека від правди . . .

Хоч кожне думало по-своєму, але всі, і прості, і вчені, набралися великої охоти поїхати особисто до Дмитрівки і на місці побачити чорта на власні очі. І в призначений для від'їзду день на самому досвітку зібралось на станції Бобринська багато людей, охочих взяти участь в експедиції. Але міліція пустила до поїзду лише частину їх, вибравши найздоровших і найсильніших. Решта, хоч дуже просилась і запевняла, що почуває себе цілком здоровою, не мала того щастя і мусіла була з великим жалем і заздрістю дивитись, як щасливці заходили до вагонів.

Поїзд із двома плятформами, спереду і ззаду, з прилаштованими на них кулеметами, і обсаджений червоноармійцями, рушив. При кожних дверях стояло по два вояки з рушницями. Люди дивувались, навіщо така міцна сторожа, але скоро знайшлося зовсім просте пояснення: в ті часи відбувались по всій Україні повстання проти большевицької навали, тож для безпеки поїзди мусіли ходити обсаджені військовою силою. Інші знов думали, що це міцне озброєння мало певний зв'язок із самим антипком.

Поїзд пройшов через міст, проминув на ходу Райгород, далі Кам'янку, так само не спинився у Фундуклеївці, а спинився аж у Цибулевім, де паротяг мусів набрати води. Напившись, поїзд повільним кроком посунувся догори, до Хирівки. Люди поприлипали до вікон на східній стороні вагонів. Там десь була Дмитрівка . . .

Була вже може десята година ранку, як показалась Хирівка. Люди заворушилися, повдягались, позбирали клунки і наставились до виходу, але раптом закрився вступний семафор і поїзд, зробивши ще кільканадцять метрів дороги, став.

Закритий семафор — звичайна річ, і подорожні рідко коли роблять із того явища якісь особливі здогадки і не хвилюються. Але між нашими пасажирами ще в дорозі виникали тривожні думки і всякі неприємні передчуття та підозріння . . . Одні боялись, щоб не спізнитись і не прибути аж тоді, коли буде по всьому, коли екзекуція над антипком буде вже готова. Нечиста сила хитра і старатиметься вирватись швидше, ніж большевики її знищать, а тому обставини можуть скластися так, що треба буде піяти негайно, не чекаючи, аж надійде визначений наперед реченець розправи. Другі казали: треба пам'ятати, що сатана набагато хитріша від людини і знає наскрізь усі наші думки і наміри. То можна з цілковитою певністю твердити, що вона відразу довідалась, що большевики затівають із нею зробити, і тому старатиметься вжити всіх заходів, щоб перехитрити їх. Взагалі, то дуже тяжка і непевна річ змагатись із дияволом. Завсігди переможе він, бо відколи світ світом, то не було ще в історії такого випадку, щоб чоловік переміг сатану, хібащо молитвою і свяченою водою. Без Божої допомоги годі й думати про знищення диявола. То просто смішно говорити. Безбожники дуже помиляються, коли думають чисто механічними засобами перемогти антипка. Справа виглядає досить чорно . . . І дуже небезпечно. А тут ще той семафор . . .

Але були й оптимісти, що ні про що не думали, як тільки про скоре побачення з антипком, і малювали в своїй уяві роги, копита, пронизливі очі і всякі атрибути чортячої породи. І нетерпляче чекали на відкриття семафору і впущення поїзду на станцію.

Одначе, поїзду чомусь не впустили, а замість того вийшов із станції якийсь відділ вишикуваних людей і пішов у напрямку поїзду. Скоро показалось, що це були озброєні і в солдатські шинелі вдягнені аґенти влади. Підійшовши до поїзду, провідник відділу перебрав він начальника поїздової сторожі якісь папери і наказав людям забирати речі і виходити надвір. Виходили по-вагонно. Перевіривши за списками людей, провідник наказав аґентам кожну вагонову групу звести з насипу і попровадити польовою дорогою в східнім напрямку.

Лев Шанковський

З ПІДПІЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ

„Вечір творчости авторів, учасників підпілля" у Филаделфії був з кожного погляду вдалою імпрезою, за яку варто поґратулювати ініціяторам (Т-во Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського), як і виконавцям під загальною „командою" ред. Олега Лисяка. Імпреза ця повністю заслуговує на те, щоб її повторити в інших місцевостях.

Імпреза відбулася в рямцях 5-го Конґресу ТУСМ-у в одній з авдиторій Темплянського університету у Филаделфії, де відбувався конґрес цієї студентської організації (22-23 квітня). Цим студентам, що подумали і подбали за те, щоб така імпреза відбулася, записуємо в нагороду і згодні були б навіть поставити їм найкращу оцінку, якщо б вони були подбали тільки про більшу фреквенцію на цій небуденній імпрезі. Адже ж присутні на цьому вечорі мали змогу переконатися, який був бурхливий відгук у молодих і літніх слухачів цієї імпрези на ідейну насиченість і реалістичність змісту літератури українського визвольного підпілля, і яка велика емоційна сила в тій творчості. Було б корисно для широких кол слухачів мати такий досвід.

На жаль, літературна спадщина українського визвольного підпілля, що складається з ряду оригінальних творів, різних за своїм жанром, манерою, тематикою і образами, у нас майже зовсім призабута й невідома. У свій час так звана „велика" еміґраційна література її не сприйняла, а еміґраційні літературознавці не бажали розглянути цієї літературної спадщини підпілля навіть як цікавого історично-літературного факту. Таким чином її „роля" була „визначена" згори: підпільна літературна творчість була призначена високим ареопагом еміґраційних знавців на забуття, ніби то тому, що вона не „мистецька". І може тільки тепер ми відкриємо цю спадщину, коли її „відкрили" чужинці. Як відомо, в Італії появилася чудово видана збірка поезій підпільного поета Марка Боєслава в перекладі на італійську мову. Переклади ці зладив українець — п. Сильвестер Татух, але італійські поети негайно їх видали окремою збіркою, як тільки познайомилися з поетичною творчістю нашого підпільного поета. Зворушливе вступне слово до цієї збірки написав один із найбільших сучасних італійських поетів — Армандо Капрі. Це таки варто відзначити, що італійські поети зуміли відкрити в творчості Марка Боєслава ідею й науку, що звертається до всього світу і звучить як останній заклик і пересторога відважного й самовідданого сина українського народу, підпільного поета, який уособлює поневолену Україну.

Слово з одної поезії Марка Боєслава: „Сором тобі, підлий роде!" поставили видавці як заголовок виданої собою збірки.*

Слухачі на вечорі літературної творчости підпільних поетів та прозаїків мали змогу познайомитися з творчістю Марка Боєслава, а також Петра Волоша-Василенка („Гетьманця"), Марти Гай та Йосипа Позичанюка у мистецькому виконанні п. Віри Левицької та п. Ярослава Рудакевича. Ці виконавці нашої рекомендації не потребують, це відомі артисти наших провідних театрів. Все ж таки, на адресу всіх виконавців можна сказати, що вони мали великий успіх не тільки завдяки своїй рутині досвідчених артистів, але й теж тому, що у виконання повстанських пісень чи у мистецьке читання підпільних літературних творів вклали багато серця. Це не є спрощення тлумачення їхнього успіху: той, хто хоче хвилювати, зворушувати й просвітлювати серце слухачів, сам повинен бути схвильований і зворушений. Наші виконавці, без сумніву, ними були! І результат цього зворушення: весь час змінювалася манера виконання, пісні перепліталися з мистецьким читанням, окремі частини програми пов'язалися частинами доповіді головного „диригента" цього концерту — ред. Олега Лисяка, але весь час зберігалася цілісність і злагодженість та проявлявся незвичайний емоційний вплив добре підібраного змісту програми. Подяка за вдалий підбір програми, без сумніву, належить „диригентові" — ред. Олегові Лисякові.

Пов'язання окремих частин програми доповіддю про підпільну літературну творчість треба визнати вдалим, новаторським засобом: в цьому стилі доповідь звучала як „хор" старогрецьких трагедій.

Не можемо собі відмовити згадки про окремі частини програми. Гадаємо, що мужня і сильна п. Віра Левицька знайшла чудові барви для змалювання „Розвідувальниці" — Марти Гай. Усі її інтонації в цьому читанні були переконливі й мелодійні, у читанні — її глибокий альт звучав як пісня, але все ж таки артистка зуміла в своєму образі „Розвідувальниці" поєднати і риси задушевного ліризму героїні, і щиру безпосередність людини підпілля і мужність характеру розвідувальниці, що кожночасно стоїть віч-на-віч ворога. Дуже доброю була п. Левицька також у читанні віршів і поеми Петра Гетьманця: переходи від „ажурного" пяніссімо до фортіссімо, на нашу думку, були технічно досконалі. У „Мрійника", п. Рудакевича вирізнялася бездоганна дикція речитативного типу і дуже вдало використовувані інтерпретаційні манери, що були особливо виразні у читанні новелі Позичанюка і поезій Марка Боєслава. Виконавці концертової частини вповні дostроювалися до мистецького читання: пані Марія Лисяк відома вже в нас із виконання ліричних пісень естрадного характеру, які передає тепло й сердечно і тому їй легко було нав'язати контакт із слухачем у передачі повстанських пісень (у фортепіяновому супроводі п. Ярослави Баранецької). Не потребує теж рекомендацій колишній повстанець, п. Володимир Юркевич, відомий із свого виконування повстанських пісень у супроводі бандури. Власне в супроводі цього старовинного українського інструменту повстанські пісні звучать особливо соковито, але треба сказати, що в дуже добре підібраній до програми й мало відомій пісні про командира Шугая (Йосипа Позичанюка), яку Юркевич виконав майстерно, його бандура звучала дуже переконливо. Пісня про Шугая, що своїм характером наближається до козацьких дум - речитатив, схвилювала не тільки автора цих рядків: якийсь невидимий трепет пройшов по рядах і схвильованість передавалась від слухача до слухача. Це була дійсно сильна точка програми.

„Бриґада" ред. Олега Лисяка добре вив'язалася з поставлених собі завдань. Вона дійсно доклала своїх зусиль, щоб довести до свідомости своїх слухачів перлини української підпільної літературної творчости. Гарячі оплески слухачів були доказом, що ця творчість до їхньої свідомости таки дійшла.

* Marko Boieslav. Vergogna a te, vile generazione. 1960. Studi e Richerche editrice. Torino. Traduzione dall'ucraino e note di Sylvester Tatuch. A cura di Armando Capri. 130 ст.

Мистець Святослав Гординський, голова ОУМА, передає від цієї організації мистців „Грамоту Признання" Марусі Е. Бек, президентці Міської Ради в Дітройті, за її заслуги у влаштуванні успішньої Виставки Українського Мистецтва у Вільному Світі, що відбулась в місті Дітройті минулої осени. Свідком передачі грамоти є мистець Михайло Дмитренко.

Українська Служба Божа на пластинках

Розвинена та здешевлена в наші часи звукозаписна техніка вможливила появу більшого числа грамофонних пластинок і стрічок з українською вокальною та інструментальною музикою. У цьому репертуарі не останнє місце займає релігійна музика. Гідним її доповненням слід уважати появу наспіваної на довгограйні пластинки (час тривання: 90 хвилин) Служби Божої, що її для орієнтації можемо назвати „Віденською". Її виконавці — священики о. д-р Володимир Ґавліч (целебрант), о. Іван Дашковський і о. Данило Ковалюк (диякони) та мішаний хор при церкві св. Варвари у Відні під управою композитора Андрія Гнатишина з такими солістами, як Іра Маланюк, Едита Сапрун, Ганна Заборська, Христя Любченко, Олена Лонкевич-Щуровська, Емілія Маркович, Ігор Гнатишин, Василь Янковий, Юлій Липовий та Омелян Вукайлович. Голова хору — Юрій Плешкевич. Звуковий запис виконано у віденській студії „Симфонія" під технічним керівництвом інж. Б. Панича, а кошти награння та видання зфінансувало видавництво Миколи Денисюка в Шикаґо. Пластинки видано люксусово в мистецькому оформленні Оксани Мошинської.

Уже самі прізвища організаторів і виконавців цього грамофонного видання свідчать про те, що маємо діло з поважним культурним задумом. Варто додати, що здійснено його при використанні всіх модерних технічних засобів. Співи звучать чисто і природно, а цьому сприяє зразкова дикція солістів і хору. То ж не диво, що цілої Служби Божої слухаємо з насолодою. Тепер також у власнім мешканні матимемо можливість глибоко переживати релігійні та естетичні враження.

Оцінку мистецьких вартостей композицій і виконання залишаємо фаховій критиці. Тут хочемо тільки підкреслити, що, дириґент провів підбір творів з таким розрахунком, щоб надати цілості типового українського характеру. Передусім треба з приємністю підкреслити використання мелодій т. зв. „київського розспіву", що від дуже давніх часів був репрезентантом самобутньої української церковної музики і, поширившись із Києва на всі українські землі, став основою місцевої співацької традиції.

„Віденська" Служба Божа презентує нам цей чудовий старовинний напів у мелодіях усіх трьох антифонів, у „Святий Боже", прокімені, „Алилуя", „Сугубій єктенії", „Вірую" та „Милость мира" (гармонізація о. Й. Кишакевича та А. Гнатишина). Далі використано твори Дмитра Бортнянського („Достойно єсть"), Артема Веделя („Да ісполнят ся уста наша") і Миколи Леонтовича („Хваліте Господа"). „Слава — Єдинородний" виконано в композиції уродженця Києва о. П. Турчанинова (жив на переломі XVIII — XIX століття), що обмежував італійські впливи на нашу церковну музику, повертаючись до давніх українських мелодій. „Херувимська пісня" та „Яко да царя" — це віддавна поширені в Україні й часто перевидавані в українських музичних випусках композиції Г. Ломакина. Є також „Єктенія" по „Великому Вході" в композиції О. Архангельського, що подібно, як Ломакин, у своїх творах відзеркалював характерні ознаки української церковної музики. Творчість самого А. Гнатишина, крім обрібки тропаря, кондака, богородичена та „Вірую" презентована „Єктенією о оглашенних", піснями „Отца і Сина", „Єдин Свят" і „Буди ім'я Господнє". „Отче наш" (із сольом Іри Маланюк), інше її сольо в „Єдин Свят") узятий з композицій М. Дубенського.

Доповненням звукозаписного циклу богослужбових пісень є пластинка з такими хоровими піснями, як „Боже, вислухай благання" (в гармонізації А. Гнатишина), Ізбави от бід" (музика Д. Бортнянського) та відома композиція А. Гнатишина „Богородице Діво".

Кожному, хто прослухав ці пластинки, буде ясно, що заміром упорядника й дириґента було дати українській громадськості на еміґрації зразок Богослужби, в якій відбилася б краса, повага й духова глибина української релігійної музики. І справді, у виконанні добре зіспіваного хору пісні звучать раз велично, могутньо, то знову ніжно лагідно, але в обидвох випадках молитовно й удухотворено. Якщо б хтось хотів створити собі загальне уявлення про характер нашої релігійної музичної творчости, то „Віденська" Служба Божа може йому під цим оглядом багато допомогти. Духова релігійна культура України знаходить тут характеристичну відбитку.

Служба Божа на пластинках — це, власне, те, чого недоставало нашій громаді, розсіяній по різних країнах вільного світу, далеко від предківського дому, без його національного та релігійного „євшан-зілля". Безперечно, її вислухання вдома не звільнює нас від обов'язку бути присутніми в неділю і свято у своїй церкві на Службі Божій. Але годі заперечити, що богослужбові пісні на пластинках, цей справжній духовний концерт, є джерелом духової потіхи для кожної української родини, що живе подалі від більшого українського осередку або в місцевості, де взагалі немає своєї церкви. Чимало наших людей перебувають на відлюдді, на фармах, є також старші віком або хворі особи, що не мають ніякої можливости побувати в церкві. Концерт із пластинок буде для багатьох із нас не тільки приводом до глибоких духово - релігійних переживань і мистецько-естетичних вражень, але також одним із засобів виховання дітей і молоді, засобом, що розбуджує в них почуття любови й пошани до своєї віри, обряду та гордість із культурних скарбів народу.

У світі постійно зростає зацікавлення долею українських Церков на рідних землях та релігійною сторінкою життя українського народу. Продемонстрування нашої Літургії перед неукраїнською авдиторією у клюбах чи школах допоможе гідно й переконливо інформувати людей іншої національности про Україну та її духові надбання.

Це й є ті позитивні якості нового „віденсько - шикаґівського" видання пластинок із Службою Божою, які викликали прихильне зацікавлення в широких кругах українського громадянства.

Р. Завадович

СЛОВО ДО ТЕРЕБОВЛЯН У ВСІХ КРАЇНАХ

19-го березня ц. р. відбулася Перша зустріч Теребовлян у Ню Йорку. На ній вибрано Головний Комітет Теребовлян: дир. Іван Козак — голова; д-р Василь Палідвор — заст. голови; дир. Осип Іванчук — 2-ий заст. голови; п. Іван Дурбак — голова Ред. Комісії: п. Пантелеймон Шуган — орг. референт; п. Мар'ян Курочка — фін. референт; інж. Юліян Фриз — і п. Степан Гончарик — члени Комітету.

Намічені завдання Головного Комітету:

1) Нав'язати організаційні зв'язки з усіми колишніми мешканцями Теребовлі й її околиць та створити об'єднання земляків нашого повіту.

2) Перевести належну підготову до Загального З'їзду теребовлян у майбутньому.

3) Підготовити солідне видання книжки про Теребовлю та її повіт.

Приявних сорок теребовлян і 29 письмових привітів уповажнили до виконання наміченого пляну Головний Комітет. Благословення і привіт Преос. Кир Ізидора Борецького, Владики Торонта, дали запоруку, що наше діло розпочате з Богом, є на правильному шляху.

Започатковане діло усім нам є спільне, і тому ми гаряче кличемо усіх теребовлян до співпраці. Ваші думки, ваші побажання, ваша моральна й матеріяльна допомога, дасть нам спроможність завершити діло на тривких основах.

Просимо вас, теребовляни, гуртуватися в Місцеві Комітети і розвивати нами намічений плян, достосовуючи усе до вимог місця. Про ваші успіхи просимо нас інформувати.

Щодо видання книжки, що мала б віддзеркалювати Теребовлю з цілим повітом у кожному аспікті її духового і фізичного буття від найдавніших часів по сучасні дні, то ми хотіли б увіковічнити всі важні матеріяли й документи давноминулого, як також зберегти спомини ще живих свідків наших часів.

Круто повернулося колесо історії. Ми стали бездомними і скитаємося по цілому світі. І те, що цінного ми забрали з собою, стараймось передати поколінням і історії. Це наш святий обов'язок. Сповнивши його, ми ділом засвідчимо, що ми рідні сини й дочки землі князя Василька.

Висказаний щиросердечний привіт із надер грудей приявних на Першій Зустрічі Теребовлян — пересилаємо його нашим сестрам і братам на Рідних Землях, на далеких засланнях, та в усьому вільному світі.

В організаційних справах писати: П. Шуган 299 Е-8-Стр. Ню Йорк 9, Н. Й.

У фінансових справах: Мар'ян Курочка 35-11, 33-Стр. Асторія, Лонґ Айленд Ситі, 6.

За Гол. Ком. Теребовлян: **Іван Козак** — голова; **Василь Палідвор** — заст. гол.; **Пантелеймон Шуган** — орг. реф.; **Мар'ян Курочка** — фін. реф.

ВАСИЛЬ ОЛІЙНИК З ДІТРОЙТУ ПОЖЕРТВУВАВ $4,000 НА ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

(Закінчення зі стор. 1-шої)

Дітройт. — Ми відвідали сьогодні, з телефонічного доручення Редакції „Свободи", п. Василя Олійника, який звернув особливу увагу своєю найщедрішою досі пожертвою у висоті 4,000 долярів, пересланою за посередництвом Відділу УККА — Гемтремк, на пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні.

Через окуляри дивились на нас добрячо — лагідні очі, коли ми засіли з п. Василем Олійником до столика в Демократичному Клюбі при вулиці Ґрейлінґ, щоб ближче довідатись про стимули цього великодушного дару і про самого жертводавця. В Клюбі він інколи дечим помічний і там ми його віднайшли, коли не застали дома.

— Чи це потрібне, щоб розписували в газетах про мою пожертву? Дав, так дав! Один дає більше, другий менше, а третій може й не дасть нічого. А я дав, скільки міг. Мав бондів на 5,000 долярів, заміняв їх на гроші, тисячку дав оце на парохіяльну Вищу Школу, а 4 тисячки на пам'ятник нашого Шевченка в Вашинґтоні.

— Ви дуже скромні, — кажемо йому. — Ви пожертвували великі гроші, і ми подивляємо вашу щедрість, тим паче, що ви вже людина старша віком і ледве чи ще щось у житті заробите. Треба ж написати! Хай громада знає, яких має в свому колі патріотів, що палко люблять Україну не тільки до глибин свого серця, але й до глибин кишені, може навбіть із загрою для забезпечення старости.

Знову вияв скромности: для чого, мовляв, стільки слів витрачати, якось то буде...

— Мені 71 рік. Заробити вже не зароблю, але маю пенсію, 150 долярів на місяць. Є з чого скромно доживати, а пам'ятник у столиці Америки — важлива справа! Якщо не будемо щедрі — осоромимось перед світом. Розігнались, тож діло треба зробити. „Зелених" не сміє для цього забракнути!

Це було сказано з чуттям, а передусім з достойністю, на яку завжди здобувається людина, свідома вищости духових вартостей над матеріяльними благами.

Вислухавши наше прохання, п. Василь Олійник подав деякі дати й факти зо свого життя. Його худорляве обличчя оживилось ще більше, коли згадував він своє село Коцемир у Товмацькому повіті в Західній Україні Хоч добра там не було ні йому, ні його рідним, але для місць, де пройшли наші дитячі та молодечі роки, ми завжди маємо в душі гарячі схованки.

Вийшло їх у широкий світ четверо братів. Одна сестра залишилась, і оце два роки минуло, як померла. Померли недавно й два брати: Дмитро в Арґентині та Григорій в Канаді. Ще тільки один брат, Петро, живе в ЗДА на фармі.

Ми прослухали далі історію твердого життя самого Василя Олійника в ЗДА, куди він приїхав у 1911 році, після короткої зупинки в Канаді. В Міннезоті працював 6 років на залізниці, а в 1917 році переїхав до Дітройту і повних 30 років простояв, працюючи „на лайні" в Крайслера (спочатком в Даджа). Активно працював у Демократичному Клюбі в Братстві св. Михаїла і в „гетьманців".

Перед нами сидів один із так званих старих еміґрантів, що їх чорних днів не перелічиш, бо „в дні они" не легко було пробиватись через труднощі життя. Праця багато сил висмоктала з Василя Олійника. Доля не поскупилась і на скорботні душевні переживання, про які він неохоче згадує. Українська селянська твердість допомогла Василеві Олійникові перебороти все лихо, а Всевишній обдарував його дечим гарним у житті. Вантаж років він несе бадьоро, а любов до батьківщини штовхає до шляхетних відрухів, як оцей з пожертвою 4.000 долярів, хоч сам наймає з ощадности тільки одну кімнату для себе...

Це ясне було нам з його відповіді на питання: чому дав таку поважну суму грошей саме на пам'ятник у Вашинґтоні?

— Шевченка, — сказав він — я любив усе моє життя. Він — гордість мого народу. І мені було приємно віддати майже все, що я заощадив, на його пошану.

Назвати п. В. Олійника зразковим громадянином — замало. Таких як він, треба шукати днем з вогнем. Та ми певні, що велика збіркова акція виловить ще більше таких до самозапереченння жертвенних патріотів, особливо після клясичного прикладу, що його подав оце п. Олійник. Із ним, з цим першуном, нам було приємно запізнатись.

Ми хотіли дістати від нього його світлину, щоб вмістити на сторінках преси. Але світлини в нього не знайшлось. Коли ж ми настоювали, він приобіцяв завтра „поголитись, файно вбратись" і піти до фотографа. Отож, читачі „Свободи" матимуть змогу побачити п. Василя Олійника незабаром, який він на вигляд...

В. Несторович

Виклад історії України в Пенсилвенійському Військовому Каледжі

Володар Кузик, син інж. Дмитра і Дарії Кузик, що є кадетом у Пенсилвенійськім Військовім Коледжі, 27 лютого ц. р. мав виклад про історію України, головно про її початки — княжу добу. Все зачалося від того, що професор історії, говорячи про історію Росії, зачислив туди нашу княжу добу. Володар попросив слова і сказав, що тут заходить якась помилка, бо він знає, що київська княжа держава належить до історії України.

Здивований професор, очевидно вихований на джерелах американської історичної літератури і тутешніх енциклопедіях, поставився до завваження Володаря позитивно і визначив йому свою годину історії в найближчий понеділок для вияснення помилки, доказання, що київська доба Русі належить до історії України і що Україна і Росія — це дві різні нації з різними мовами, культурами і традиціями.

До цього викладу Володар мав час підготовитися і його лекція, мабуть перша того роду в історії Коледжу, випала дуже добре. І учні і професор мали можливість почути правду про Україну. По лекції ґратулювали йому не тільки учні, товариші, але також і сам професор.

День пізніше 28 лютого ц. р. мама Володаря Дарія Кузик, що має маст. диплом з Филаделфійської Консерваторії музики, мала виклад про українське народне мистецтво перед студентами Рутґерс Юніверзіті. До цього попросила її на свою годину її бувша учителька д-р Полін.

Н. М.

ПРОТОКОЛ

нарад Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, які відбулися 26 квітня 1961 року в приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.

В нарадах взяли участь: заступники гол. предсідника Й. Лисогір і А. Герман, гол. касир Р. Слободян і гол. секретар Я. Падох та гол. редактор „Свободи", А. Драган.

Наради відкрив о год. 9:30 рано і ними проводив виконуючий обов'язки гол. предсідника Й. Лисогір. Гол. секретар Я. Падох подав проєкт порядку нарад, який приявні одобрили.

В наслідок розгляду намічених справ винесено наступні ухвали:

I. ІНВЕСТИЦІЇ:

(а) Морґеджі:

Прийнято до відома уділення, згідно з попередніми ухвалами, морґеджів на наступні реальності:

126 Gavin Street, Yonkers, N.Y.	$8,500.00
8930 Manor Ave., Detroit, Mich.	$9,000.00
145-15 34th Ave., Flushing, N.Y.	$20,000.00
84-33 106th St., Queens, N.Y.	$15,000.00
754 229th St., Bronx, N.Y.	$4,000.00
2082 Vyse Ave., Bronx, N.Y.	$15,000.00

(б) Бонди:

Прийнято до відома закуп, згідно з попередніми ухвалами наступних бондів:

10m Southern Bell Telephone and Telegraph Co., 37 Yr. 4 3/8% Debentures, due March 1, 1998; Yield — 4.32	40,400.00
30m Southern Bell Telephone and Telegraph Co., 37 Yr. 4 3/8% Debentures, due March 1, 1998; Yield — 4.40	29,875.00
75m Southern California Edison Co., 4 1/2% 1st & Ref. Mtge Bonds Series "N," due 1986 Yield — 4.42	75,902.25

II. РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС.

Згідно з попередніми ухвалами устійнено проєкт програми нарад річного засідання Головного Уряду УНСоюзу, яке буде запропоноване Головному Урядові до схвалення. Початок річного засідання, яке розпочнеться 22 травня ц.р., встановлено на годину 10-ту ранку. Рішено звернутися з проханням до головних урядовців УНСоюзу, щоби вони підготовили на письмі звіти зі своєї діяльности і привезли їх на засідання.

III. ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ.

Прийнято до відома справоздання гол. секретаря Я. Падоха про передконвенційну кампанію, підготову до організаційно-секретарського курсу на Союзівці в днях 17-23 червня ц.р. та інші поточні справи, а зокрема про виготовлення грамот з надруком портрету Тараса Шевченка, патрона УНСоюзу, які будуть видавані новоприйнятим членам продовж цього ювілейного року, сторіччя смерти Шевченка.

IV. КУЛЬТУРНІ СПРАВИ.

Прийнято до відома справоздання ред. А. Драгана про стан намічених видань УНСоюзу, а зокрема англомовної Енциклопедії Українознавства, для остаточного підготування до друку якої заанґажовано д-ра Богдана Цюцюру. Обговорено підготову цьогорічних курсів українознавства та дитячих таборів на Союзівці. Окрему увагу присвячено учительському складові й проводові курсів і таборів. Обговорено справу мистецько-розвагових програм у літньому сезоні на Союзівці. Згідно з попередніми ухвалами, справами курсу українознавства відатиме заступник гол. предсідника Й. Лисогір, дитячими таборами гол. секретар Я. Падох, а місцевими програмами під кінець тижня ред. А. Драган. Встановлено дату великої Шевченківської імпрези на Союзівці на суботу 26 *вересня ц.р.*

V. ПОШИРЕННЯ ПРИМІЩЕНЬ ГОЛ. КАНЦЕЛЯРІЇ.

Розглянено оферти зложені в справі пристосування до вжитку для цілей Головної Канцелярії УНСоюзу сумежного будинку при 79 Grand Street у Джерзі Ситі і принято оферту О'Кононора. Праця має початися в найближчому часі. Після оглянення цілого будинку схвалено, як пристосувати його приміщення і як поділити для потреб друкарні та Головної Канцелярії УНСоюзу.

VI. ВИПЛАТА ДИВІДЕНДИ.

Ухвалено виплатити з днем 31 травня ц.р. всім повноправним членам УНСоюзу дивіденду за 1960 р. на грамоти видані до кінця 1958 р. у новій, підвищеній висоті, згідно з таблицею дивіденд. Для членів кляси „Т", що покінчили 70-ий рік життя, дивіденда рівнятиметься сумі вкладок за 4 місяці, для тих, що покінчили 74-ий рік життя — за 6 місяців, а для тих, що покінчили 79-ий рік життя — за 9 місяців.

При цьому Екзекутива схвалила звернутися до членів УНСоюзу скласти пожертву на Фонд Наглої Потреби, утворений минулого року однодушною ухвалою Головного Уряду УНСоюзу і при цьому вказати на те, що найкращою формою пожертви на цю ціль є зворот одержаних дивідендових чеків.

VII. СОЮЗІВКА.

Прийнято загальний плян каплиці, що має бути побудована на Союзівці, роботи архітекта А. Осадци та доручено заступникові гол. предсідника Й. Лисогорові підготовити спеціяльний звіт відносно заходів в справі будови павільйону на Союзівці на річне засідання Головного Уряду УНСоюзу, включаючи в нього кошторис будови і повного влаштування павільйону, більшого і меншого розмірів. Схвалено деякі нові засоби для інформування гостей Союзівки про УНСоюз та його господарську і національну працю для українського громадянства.

VIII. РІЗНІ СПРАВИ.

Схвалено скласти публічну подяку всім, хто причинився до величавих похоронів покійного гол. предсідника УНСоюзу Д. Галичина. Схвалено вислати деяку кількість книжок до Еспанії, як дарунок УНСоюзу для тамошньої української громади та експонати на виставку української книжки в Мадриді, підготовлену д-ром Д. Бучинським. Обговорено деякі питання зв'язані з Канадійською Канцелярією УНСоюзу і ще деякі інші поточні питання.

Засідання закрито о годині 4 по полудні.

Ярослав ПАДОХ, головний секретар.

Мортон закидає урядові нерішучість в закордонній політиці

Келемезо, Мишиґен. — Голова Республіканського Крайового Комітету сенатор Трустон Б. Мортон, промовляючи на республіканських зборах, заявив, що демократичний уряд президента Кеннеді „злагіднив ту тверду лінію республіканської закордонної політики", яка вісім років втримувала мир у світі. Представники уряду довгі тижні говорять про перемир'я в Ляосі, а „комуністи" під час того забирають територію", так ствердужвав сенатор Мортон, якому не подобається і те, що демократи в найкращому випадку можуть погодитися на „коаліційний уряд в Ляосі", а це буде комунізацією цілого Ляосу. Сенатор Мортон сказав, що події в Ляосі і на Кубі ще раз потвердили, що „навіть і найкращі найсильніші слова ніколи не можуть заступити діл". Коли вже американський уряд бере на себе якісь зобов'язання, казав Мортон, то повинен із всією рішучістю ті зобов'язання виконати. Так зробив був республіканський уряд в Кореї 1953 року і в Лівані.

УСТАНОВА, ЩО СПОВНИЛА СВОЮ МІСІЮ

(З приводу появи платівки хору „Думка" в Дітройті)

Коли б хтось писав історію суспільно - громадського життя українців у Дітройті, то мусів би присвятити немалий відступ для хору „Думка", що був невід'ємним співтворцем тої історії на протязі більш чим 30 років. 30 років існування такої мистецької установи, як хор, чи не є рекордовим роком? Такий рекорд вже осягнула „Думка". Її заснували в 1927 році група ентузіястів хорового мистецтва з Іваном Атаманцем у проводі, який став його душею та дириґентом по нинішній день. Хор поклав у свої завдання: служити піснею українській громаді, та ширити українську пісню серед неукраїнців. Ці ідеї були цементом хору довгі роки. Вечорами, після важкої праці, хористи сходилися на проби самі, приводили там своїх дітей-підростків, що виростали, пізнавалися одні з одними, а згодом і дружилися і вже як чоловік та жінка продовжували свою працю в хорі. Таких подруж багато в „Думці".

Олександер Кошиць, славний український композитор, прослухавши свого часу концерт Думки, писав про неї, що це „найкраща мистецька хорова одиниця, яку маємо під тодішню пору в Америці". Думка була популярна не лише серед українців але і серед американського мистецького світу. Одна з найбільших у Дітройті театральна студія „Факс театр" заключила контракт на щотижневі виступи, де Думка з успіхом ширила українську пісню довший час. Цікавились нею також інші американські мистецькі установи. Зокрема під час II-ої світової війни хор мав безліч запрошень на різні виступи, головно для війська. Не завжди газетні репортери пропускали крізь своє горло та клали на папір такі слова як українець чи український, та коли ходило про Думку, то вони писали про „могутній український хор, що співає українські пісні".

Безперечно, найбільше зусиль та праці вложила Думка в українське громадське життя. Майже кожну більшу академію, що їх улаштовували на протязі років різні установи, виконувала Думка. Свято академій, Шевченківських роковин, ювілеїв та т. п. виконала Думка, напевно й її управа того не знає, бо записів нема. Часті виступи „Думки" нікому не були „проїлися". Їх відсвіжував все новий репертуар. Це найбільший осяг, бо Думка все виступала з новим репертуаром.

Пройшли літа, а за ними хвиля часу винесла на поверхню інші мистецькі обєднання що теж плекають українське хорове мистецтво, та „Думка" не здасться. Її виступ на Академії в честь Слуги Божого Митрополита Андрея у Форд Авдиторії 1960 року підкреслив живучість „Думки". Ось нещодавно появилася у Дітройті платівка наспівана „Думкою, якою вона зафіксувала один етап своєї праці. Платівка, на якій записано кращі пісні з великого репертуару „Думки", виконана дбайливо. На зовнішній обкладинці видніє кольоровий образ хору, де жінки в національних строях, а чоловіки у вишиваних сорочках, стоять під дириґентурою свого дириґента — Івана Атаманця. Випуск платівки, — це здійснення мрій, дириґента, ділового управителя Франка Гузіля та голови Миколи Амброзяка і цілого хору. Віримо, що не лише громадянство Дітройту, але далеко поза ним присмно зустрінуть появу платівки, на якій вперше записані такі твори як „Б'ють пороги..." та інші, досі не відомі на платівках.

В. П.

Громада Вотервліт у поклоні Кобзареві України

Комітет Побудови Пам'ятника Т. Шевченкові, в склад якого увійшли представники усіх місцевих організацій та заслужені громадяни нашої громади, відзначив 30 квітня 100-роковини смерти Тараса Шевченка величавим концертом.

Академію започатковано виконанням американського гимну та „Заповіту". Голова Святочного Комітету о. парох Богдан Волошин привітав присутніх.

Святочну промову виголосив англійською мовою адв. Степан Ярема з Ню Йорку. Від Центрального Українського Конґресового Комітету промовляв ред. Вол. Душник. Палку промову українською мовою виголосив п. Мих. Середович зі Сиракюз. Рясними оплесками вітали присутні на залі конґресмена Л. В. Браєна. Від управи міста виступав суддя В. Мк. Дормотт.

Мистецьку програму виконав чоловічий хор „Сурма" зі Сиракюз, під дириґентурою проф. Кокодинської. Цьому хорові та дириґентці належиться признання й подяка не лише за мистецьке виконання поодиноких точок, але також за безкорисний приїзд до нашої громади.

Соліст бас-баритон п. Зенон Мягкий зі Сиракюз по мистецьки проспівав три пісні до слів Тараса Шевченка.

Діти місцевої парохіяльної школи включились в програму концерту, віддаючи поклін Кобзареві України.

Подяку усім виконавцям програми та запрошеним гостям зложив И. Філяк, що вміло проводив концертом

Концерт закінчено співом українського національного гимну.

З нагоди цього Свята започатковано збірку на будову пам'ятника Т. Шевченкові, що дала $760 в готівці та в декляраціях.

Роман Маселко

Український прапор на першотравневій протикомуністичній демонстрації

Ютика, Ню Йорк. Вже сьомий черговий рік, день першого травня перетворюється а справжню протикомуністичну демонстрацію. В той час, коли комуністичний світ демонструє з безбожницькими гаслами, в Ютиці відбуваються цілком протилежні демонстрації, які мають чисто релігійний характер, чим започатковують травневі молебні до Пречистої Діви Марії, щоб своїм омофором охоронила вільний світ від комунізму.

В демонстраціях беруть участь всі католицькі школи і парафії. Порядок демонстрацій: Попереду окремих шкіл і парафій, прапороносці несуть національні прапори та церковні хоровги, слідують транспаренти з об'явою назви парафії, дальше на чолі священик своєї парафії чи школи. У інтервалах грають дуті оркестри, маршові і релігійні пісні.

Українська дута оркестра під дириґентурою п. Миколи Кожухара в цьогорічнім поході грала мелодії стрілецьких пісень. Похід переходить головними вулицями міста до місцевого парку. При вході до парку, на приготованій трибуні, церковні і світські достойники відбирають почесть урочистого походу. Опісля, в парку при полевім престолі відбуваються молитви за всіх терплячих християн, католиків і не католиків, переслідуваних за залізною заслоною, попереджені релігійною піснею до Пречистої Діви Марії та співом американського національного гимну. В цьогорічній проповіді о. монсіньйор Дулінґ гостро виступив проти комунізму та просив вірних, щоб молилися за всіх терплячих християн, що живуть в комуністичній тюрмі народів. Хоч погода була дещо несприятлива, місцева преса подає, що у цьогорічім травневім поході взяло участь 45,000 християн.

Сьомий черговий рік беруть участь в першотравневій протикомуністичній демонстрації ютицькі українці католики з церкви св. Володимира Великого на чолі зі своїм всіми любленим парохом о. Богданом Смиком. Хочеться вірити, що в наступних першотравневих протикомуністичних демонстраціях візьмуть участь всі українці без різниці віровизнання, чим задемонструють свою єдність перед вільним світом та праґнення до справжньої свободи. Це одинокий засіб ютицьких українців задемонструвати в день першого травня проти „Червоної Москви" — гнобителя християнізму на Україні.

Володимир Запаранюк

Ювілей пароха Обурну Всч. о. В. Осташа

Українська Громада в Обурні, Н. Й. вшанувала 25-ліття Священства свого улюбленого пароха о. Василя Осташа.

16-го квітня українська парохія св. Апостолів Петра і Павла вшанувала Срібний Ювілей Священства пароха о. Василя Осташа і посвятила угольний камінь під будову нового дому для Сестер Василіянок. Свячення довершив Владика Кир Амброзій Сенишин з Стемфорду в асисті 9-ох священиків.

В неділю, 16-го квітня о год. 4-ій по полудні Владика Кир Амброзій прибув до Обурну. Всі Товариства нашої громади вийшли назустріч з прапорами, шкільна молодь та члени Організацій зробили довгий шпалір для привітання Владики, Ювілята та численних Всеч. Отців з сусідніх парохій.

Кир Амброзій відправив Молебен до Пресв. Ісусового Серця. Уділив архиєрейського благословення вірним, які вщерть заповнили церкву та виголосив палку проповідь. Проповідь українською мовою виголосив о. декан Василь Середович, парох Сиракюз, а проповідь англійською мовою о. совітник Микола Волянський, парох з Рочестеру. Після того процесія вийшла на шкільну площу, де мають збудувати монастир. Посвячення угольного каменя довершив Владика Кир Амброзій.

О год. 6-ій в залі Братства св. о. Николая відбувся бенкет в честь нашого пароха Ювілята о. Василя Осташа. Заля була вщерть виповнена вірними нашої парохії і гостями з сусідніх парохій.

Гучними оплесками привітали присутні на залі появу Владики Кир Амброзія, о. Ювілята та Отців Гостей. Учениця 4-ої кляси та членкиня Юного СУМА Анна Сливяк вручила о. Ювілятові китицю червоних рож та гарне віршове побажання. Вся шкільна молодь — яка добре вив'язалася з свойого завдання — дістала від Владики один день вакацій.

Побажання Ювілятові зложили: Владика Кир Амврозій, о. декан Василь Середович, о. совітник Микола Волянський та інші. Зворушливу промову виголосив о. Богдан Смик, який разом з о. Ювілятом були студентами Львівської Духовної Семінарії. Він пригадав Ювілятові декілька пригод з бурхливого студентського життя, згадав ті переживання, які наступили вже після висвячення. Безнастанні переслідування польською шовіністичною владою. Важкі умовини праці під московсько - большевицькою окупацією, страшні роки війни і вкінці важкі роки скитальщини. Бурею оплесків нагородили присутні о. Смика за його зворушливі слова. А не одному з присутніх непрохані сльози спадали з очей.

Після того група односельчан о. Ювілята, які 25 років тому були присутні на першій Службі Божій, яку відправив Ювілят в свойому рідному селі, зложила зворушливі побажання.

Отець Ювілят зробив дуже багато для нашої парохії. За його почином зорганізовано цілоденну парохіяльну школу. Для утривалення пам'яті Золотого Ювілею нашої парохії, який припадав в 1951 році, о. Ювілят збудував нову школу. В 1954 році зорганізував кафетерії для шкільної молоді. Крім важкої душпастирської праці Ювілят інтересується суспільно - громадськими та національно-визвольними справами. Він був одним з перших Членів Основників Відділу Українського Конгресового Комітету та Народного Фонду на терені міста Обурну. При його помочі пороблено старання для проголошення міською Управою „Українського Дня" та вивішення українського прапора на офіційній щоглі Сіти Гол. Не забув о. Ювілят і про гідне вшанування 100-річчя смерти нашого найбільшого Поета Шевченка. Щоб утривалити його пам'ять, Ювілят та сотрудник о. Петро Огірко очолюють ініціятивну групу громадян, яких завданням було добитися від міської Управи найменування одної з вулиць міста іменем Шевченка. Справа не була легка, бо Українська Громада в Обурні не має ані одного представника в міській Управі. Та авторитет Ювілята і кілька інформаційних статтей про Поета, написаних до місцевого англомовного щоденника сотрудником о. Петром Огірком, зробили своє. І при кінці грудня минулого року Міська Управа Обурн видала офіційну заяву, що „бувшу Гайнес Евню" перейменовано на „Шевченко Евню", Здається, що це, мабуть є перше місто на терені ЗДА, яке в 100-ліття смерти Поета найменувало вулицю його іменем. На закінчення хочу згадати, що після закінчення другої світової війни, в тяжкі роки скитальщини, о. Ювілят був найбільше жертвеним Самарянином та опікуном українських скитальців. Він допоміг спровадити понад 200 осіб із скитальських таборів в Европі до Овбурну, допоміг влаштуватись та знайти працю майже для кожного новоприбулого. Не раз, може, видав і останнього доляра з кишені, щоб забезпечити новоприбулих помешканням та харчами.

Тому, Всеч. Отче Ювіляте дозвольте в імені всіх новоприбулих скласти Вам наші найщирші побажання з нагоди Вашого Срібного Ювілею Дай Господи, щоб ми всі справляли Вам Золотий Ювілей у вільній та від нікого незалежній Українській Державі.

Нехай Господь Бог благословить Вас та нагородить Вас добрим здоров'ям і сповненням ваших задумів для добра нашої парохії та всього нашого страдального Українського Народу.

Шасти Вам, Боже, на Многі Літа!

Павло Пирогаянч

Свято Ґероїв у Нюарку, Н. Дж.

Увійшло вже в звичай рік-річно вшанувати пам'ять українських жінок-героїнь, якими багата наша історія, зокрема історія визвольних змагань. В цьому році це свято відбулося в Нюарку старанням 28 Відділу СУА, 23 квітня. Зійшлося воно з церковним святкуванням пам'яті жінок-мироносиць. В місцевих українських церквах відбулися Служби Божі й панахиди за поляглих жінок-героїнь, з участю численного членства СУА, а також Пласту й СУМА.

Свято відбулося в пополудневих годинах, в залі Української Централі. Воно було дбайливо підготоване імпрезовою референткою п. С. Букшованою, що мала до помочі дириґентку місцевого жіночого хору СУА п. Сoгор-Тарнавську, а далі всіх виконавців. Програма була добре зложена, непереладована й гарно виконана. З уваги на соті роковини смерти Тараса Шевченка серед хорових точок був „Садок вишневий" (музика Гайворонського), а крім того виведено інсценізацію „Великого льоху" при музичному оформлені п. Д. Гординської-Каранович. Виконавцями були: пп. Р. Букшована, Н. Загородна й М. Процюк, що гарно вив'язались зі свого завдання.

Святочне слово п. Л. Гладкої, давало влучну характеристику ролі жінки в окремих добах української історії, з докладнішим обговоренням нових часів, що дали нам постаті таких жінок-героїнь, як Ольга Басараб, Олена Теліга і безліч безіменних, що знайшлися в чинній службі в рядах УПА, чи згинули в совєтських таборах на засланні. Ця промова була наявним доказом, що можна на святочних академіях осягнути дуже добрий ефект, не замучуючи слухачів до сну і зануди.

Хорові точки у виконанні хору місцевого 28 Відділу СУА звучали чисто, видно було працю, вложену дириґенткою і хористками, бо без докладного вчащання на проби й найкраща воля та вміння дириґентки не поможуть. Ті успіхи очевидні, коли пригадати перші кроки хору. Приємно вражала участь молодих співачок, це повинно бути заохотою для інших пань і панночок із добрими голосами, щоб прилучилися до праці хору. Також відрадним явищем була участь наших молоденьких гарно заавансованих музичних свл. Фортепіяновий акомпаніямент був вруках учениць тутешнього УМІ — Е. Вольц і М. Цибик. Сольові партії виконали пп. З. Воробець і Змій.

Мали ми нагоду почути також нашого молодого скрипаля п. П. Городиського, який під акомпаніямент п. Галі Клим виконав „Леґенду" Венявського і „Ревері" Дебюсі. Можна лише радіти такими гарними успіхами його наполегливої праці й пабажати витривалости в дальшій трудній дорозі до вершин.

Свято було наскрізь вдале, шкода тільки, що публіка не дописала так, як можна було сподіватися.

Дарія Горняткевич

УЗО Відділ УККА в Клівленді перевибирає Управу

Рідко зустрічається в українському громадському секторі міста Клівленду стільки наявного зацікавлення і такого ентузіязму, як на Річних Загальних Зборах Українських Злучених Організацій Відділу Українського Конґресового Комітету Америки.

Уважність, якою втішається ця установа, походить від бажання членів організацій забезпечити себе управою, яка не тільки зможе закріплювати попередні здобутки, але зуміє вчуватися в потреби та інтереси місцевої спільноти.

Цьогорічні Річні Загальні Збори відбулися 23-го квітня в залі Українського Народного Дому при участі 97 представників від 51-ої організації і товариств, які є членами УЗО Відділу УККА.

Збори відкрив невтомний діяч української громади і голова УЗО Відділу УККА, адвокат О. Е. Малицький. В особі адвоката О. Е. Малицького, який безперервно майже десять років виконував обов'язки голови, маємо примірного і відданого працівника нашої громади. Попередником мец. О. Е. Малицького на пості голови і піонером в УЗО Відділі УККА в Клівленді був п. Василь Волянський.

Повстанням з місць і хвилиною мовчанки вшановано пам'ять президента УККА і головного предсідника УНСоюзу сл. п. Дмитра Галичина.

Від централі УККА вітав збори заступник голови УККА мец. І. А. Демер.

Президію зборів обрано в складі: проф. Михайло Пап — голова, інж. Михайло Хроновят — заст. голови, Софія Бура і Лев Кусяка — секретарі.

Зі звітів управи довідуємося про поважні досягнення і найважніше те, що всі успіхи цього координатора громадської роботи не є лише вислідом праці і посвяти членів управи, але радше сумою тісної і творчої співпраці всіх організацій і товариств згуртованих в УЗО.

Після схвалення абсолюторії обрано нову управу у такому складі: інж. Дмитро Місько — голова, проф. Роман Чучкевич, Дмитро Назарець, Михайло Бабій — заст. голови. інж. Микола Тарасюк, Маруся Попович — секретарі, Іван Стрілець — фінансовий референт, Ірена Кашубинська — касир, Маріян Дуб — Український Народній Фонд, Володимир Сторожинський — прес. референт, Зенон Голувець і Юрій Оришкевич — члени управи.

Новообраний голова інж. Дмитро Місько на протязі вісьмох років був в управі УЗО Відділі УККА і з цього в більшості секретарем. Його досвід, обізнаність і громадська настанова стануть корисними і допоміжними в рості місцевого осередку громадської праці.

Спеціяльний Шевченківський Комітет, який буде проводити акцію збірки грошей на пам'ятник Тарасові Шевченкові обрано в такому складі: головний радний УНСоюзу Дмитро Шмаґала — голова, Василь Ільчишин, Софія Бура, д-р Михайло Тимків, інж. Михайло Курах, Тарас Шмаґала — члени.

На закінчення зборів п. Михайло Бабій відчитав підготовану резолюцію до секретаря пошти з проханням видруковати значок з портретом Тараса Шевченка. Резолюцію одобрено з малими поправками і доручено управі переслати.

Є всі підстави вірити, що нова управа, в дещо відмолодженому вигляді, якслід виконає свої майбутні завдання та ще успішніше активізує працю нашої грамади для добра української спільноти.

В. Сторожинський
пресовий реф.

Свято Лесі Українки в Пассейку, Н. Дж.

„Коли б кайданів брязкіт міг ударити і пригадать, що зброя жде борця!" — як підносилися завіси, пригадувалися глядачам ці полум'яні слова Лесі Українки, свято якої, влаштоване 70-им Відділом СУА, відбулося в Пассейку 26 лютого. Це було перше свято в Пассейку, присвячене нашій славній поетесі. Хочеться відмітити великий здвиг в мистецькому рівні пассейських імпрез. Програма свята і підбір виконавців дали глядачам правдиву моральну насолоду.

Відкрила свято голова відділу СУА пані М. Стефанів, після чого з рефератом про життя і творчість Лесі Українки виступила п. Олександра Порохняк, яка познайомила присутніх з найважливішими подіями з життя і творчістю поетеси. З фортепіяновим сольом виступила піяністка п. Таїса Богданська з Нюарку, яка виконала два твори: „Емпромті Ас-дур"-муз. Шуберта і „Рондо Капрічіозо" — муз. Мендельсона. П. Богданській вдалося зачарувати публіку технікою гри, і силою виконання правдивого мистця. П. Анна Гавдяк з Нюарку виступила з сольо співом двох пісень на слова Лесі Українки: „Зелені гори"' муз. Балторовича і „Русалка" — муз. Дворжака при фортепіяновому супроводі п. Галина Клим, зірвавши на залі бурю оплесків та на настирливе „біс" публіки виконала ще одну пісню „Колись, дівчина мила".

Відрадним явищем в культурному житті Пассейку є все більше притягнення молоді до участи в імпрезах, що започаткували п. М. Стефанів. В умовах еміґрантського життя і проблеми виховання молоді так, щоб „чужого навчалися і свого не цуралися", відкрити широку дорогу для молоді на українську сцену, на нашу думку, є одним з найважливіших завдань нашої діяльности. Не одна пара очей у глядачів засльозилася, коли сміливо, з подиву гідного чіткістю дикції пролунав голос найменшого учасника програми, — п'ятирічного Петруся Гнатюка: „То для Тебе ми ростимо і міцнієм безупинно, то для Тебе, рідна Нене, то для Тебе, Україно!"

Змістовне звернення для молоді виголосила сумівка Євгенія Мочурад.

Окреме признання належиться дириґентові хорів ПЛАСТ-у і СУА — п. Фармізі, який за короткий час свого побуту в Пассейку зумів зорганізувати пластову молодь у хорі і виступити з ними на цьому святі з такими перлами української музики, як „Почаївська Божа Матір і „Птичий хор" з сольоспівом п. Порохняк. На тлі співу „Почаївської Божої Матері" панна Христя Ничка продеклямувала „Контра спем сперо" Лесі Українки. Підготована п. Любою Сай, Христя показала себе здібною декляматоркою. Мелодійно і заспівано звучали голоси хористок хору 70-го відділу СУА під дириґуванням п. С. Фарміги, що виконали пісню на слова Лесі Українки „Горить моє серце". Побажаймо найкращих успіхів новозорганізованим хорам в їх дальшій нелегкій і жертвенній праці.

Кінцевою точкою програми був виступ дівчат-студенток з Нюарку з мелодеклямацією „Сім струн". Панночки: Л. Янів, В. Сигалів, І. Ковальська, І. Станько, М. Коблянська, Х. Авдикович і Т. Равш своїми убраннями в грецькому стилі, горделивими поставами і мистецьким виконанням були заслужено нагороджені горячими оплесками глядачів. Фортепіяновий супровід п. З. Гнатюк вповні відповідав рівню виконання мелодеклямації. Підготовлений цей виступ був п. Лідією Гладкою з Нюарку, музичне оформлення п. Богданської.

Мистецьким оформленням сцени займалася п. Марія Мартинюк.

Публіка розходилась духово насичена мист. рівнем програми свята. Вітаємо всіх організаторів і виконавців свята, що своєю наполегливою працею спричиняються до щораз більшого зросту мистецького рівня життя Пассейку.

Т. К.

Спільне Свячене в Джерзі Ситі, Н. Дж.

День 30 квітня був, особливо для молоді, днем справжньої радости, коли то члени осередку СУМА ім Лесі Українки та батьківського комітету 12-го відділу ООЧСУ в Джерзі Ситі й запрошені гості, засіли за гарно прибраними столами, в залі Українського Народного Дому при вулиці Фліт до спільного свяченого.

Свято відкрив голова осередку п. Гавур, привітавши численно зібраних гостей, о. Бачинський поблагословив трапезу, виголосивши після того пронизану патріотичним змістом промову.

Найкращий момент свята розпочався тоді, коли члени Юного СУМА почали у своїх виступахописуватися співами, деклямаціями й хороводами-гагілками. Зворушливими були виведені молоддю гагілки, в яких брали участь навіть наші найменші. Вони то перенесли приявних на хвилину у те незабутнє минуле на наших рідних землях. Паням Ю. Яцусь, Р. Гавур та М. Гаврилюк належне признання, бо вони з припадково зібраних і розсіяних по цьому великому місті дітей встигли створити гармонійну і мистецьку цілість.

У влаштуванні свята важко когонебудь окремо виріжнювати, бо всі члени, починаючи від голови свята пана Бури почерез голову батьківського комітету пані Галину Гаврилюк і тостмайстра п. Цьолка намагалися доложити всіх зусиль, щоб всі почувалися, як „у себе дома" та бавилися найкраще.

До створення веселого настрою причинилася добірна джезова оркестра п. М. Ткача, що після офіційної частини свята пригравала гостям до танців. Капеля п. Ткача грала зовсім безкоштовно, і тому заслуговує на те, щоб їй на цьому місці зложити подяку.

Я. Петрович

14-ий Відділ ООЧСУ в Балтиморі, Мд. відзначив 10-ліття

Балтимор, Мд. (тц). 26-го березня 14-ий Відділ ООЧСУ врочистим бенкетом відзначив 10-ліття свого існування. Бенкет відбувся в репрезентаційній залі ІВКА, в якому взяло участь 150 осіб. Імпрезу відкрив п. В. Ільницький, перший голова Відділу ООЧСУ, а проводив нею п. А. Радь. Розпочато бенкет молитвою, що її провів почесний член Відділу ООЧСУ, о. радник В. Соловій. Він виголосив патріотичне слово привіту. Звітуючу доповідь з діяльности Відділу ООЧСУ прочитав голова інж. І. Совган.

Д-р Ст. Галамай, генеральний секретар Гол Управи ООЧСУ виголосив інформативну доповідь, в якій порушив актуальні під сучасну пору проблеми визвольної боротьби, участь в ній української еміґрації, та вклад праці ООЧСУ. Прелеґент ствердив, що ООЧСУ має правильний підхід до здобуття самостійної України, і в тому напрямі інтенсивно працює.

Відчитано ряд привітів, що наспіли від місцевих організацій, та від інших відділів ООЧСУ. Були і усні привітання.

Чоловічий хор Відділу ООЧСУ під мистецькою орудою проф. І. Сенюти відспівав декілька українських пісень.

З нагоди 10-ліття існування і праці Відділу ООЧСУ у Балтиморі видано „Ювілейну книгу" з ілюстраціями, що містить понад 60 знимок із праці членства. Ця публікація має 50 сторін друку. Гарне видання. Головним видавцем цієї книжки є п. К. Бабяк, якому багато завдячуємо за її появу, та за фотографії.

На бенкеті ми мали змогу побачити чималу колекцію видань: книжок, журналів, газет і т. п., що їх видали Организації Визвольного Фронту за 15 років. Цю виставку приготовив п. В. Стельмах.

Для повного образу 10-літнього ювілею треба підкреслити, що членство Відділу ООЧСУ взяло численну також участь в Службі Божій зі своїм організаційним прапором.

Бенкет в 10-ліття Відділу ООЧСУ був великим святом для очусівців, та мав великий успіх, в першу чергу моральний, про що свідчить численна участь громадянства. Це треба зважати запорукою дальших успіхів в майбутній праці Відділу ООЧСУ.

„Будучність" нове допомогове товариство в Дітройті, Миш.

30 квітня ц. р. відбулися в залі Українського Народного Дому Основуючі Загальні Збори українсько - американського допомогового товариства „Будучність". На збори прибуло 70 членів основників зі всіх верств українського Дітройту. Дозвіл на заснування товариства видав уряд губернатора стейту Мишиґен, і дозвіл є важний на цілий стейт.

На зборах передискутовано і схвалено статут товариства. Довшу дискусію викликали засоби і ціль товариства. Ухвалено річну вкладку у висоті одного доляра і одноразове вписове 50 центів. Постановлено розвинути працю в різних напрямках для здобуття фондів на цілі допомоги для потребуючих українців тут і заграницею. Як дальшу мету поставлено справу українського шпиталю, про що виголосив доповідь, член товариства д-р Іван Смаль. Ця справа є важна для української громади Дітройту, і треба припускати, що вона знайде схвалення і допомогу загалу. Осідком товариства на західній стороні буде український народний дім при вул. Мартин, а про приміщення на сході подбає Управа пізніше При кінці зборів представники різних організацій складали привіти і побажання для товариства.

На цей рік вибрано такий провід товариства: Управа пп. І. Ващук, С. Юрків, З. Васильневич, П. Сотник, В. Рижий, Р. Дацко, д-р І. Смаль, І. Білоус і М. Дужий, Контрольна Комісія: пп. А. Кульчицький, В. Білинський, А. Никоньчук, І. Панчак, Р. Щеснюк, Громадський Суд: д-р А. Марітчак, Д. Гарашевський і В. Футала. Товариство „Будучність" може бути також спонзором для нової Кредитивої Спілки на стейтових законах. Бажаємо багато успіху в праці.

І. Б.

65-ЛІТНІ! Ви все ще можете забезпечитися в УНСоюзі. Не зволікайте, надробіть утрачений час!

Український Тиждень в Манітобському Університеті

Заходами трьох товариств українських студентів Манітобського університету Альфа Омеґа, Клюбу Іларіона і „Обнови", при співпраці Департаменту Славістики, відбувся при університеті „Український Тиждень", що тривав від 29-го січня до 2-го лютого.

Цей „Тиждень" був великим успіхом і його кульмінаційною точкою був концерт в резиденційній авдиторії університету, що відбувся в четвер 2-го лютого ввечері. Публіка, між якою були професори університету і значне число нашого духовенства, заповнила не тільки головну залю, але й балькони.

Концертову програму заповідав уміло студент Павло Мітенко. Кілька слів в імені Чоловічого Хору Вол. Богоноса сказав посол Іван Гаврилюк, голова хору. Великою атракцією в концертовій частині було скрипкове сольо нашого молодого віртуоза, Тараса Габори, що студіював у Відні. При акомпаніяменті С. Сіґурдсон він відограв композиції Вінявського і Стравінського.

В українських танцях пописувались танцюристи з МУН у таких танцях, „Чумак", „Гонивітер", „Хустина", „Коломийка" і „Запорозький герць".

Миле враження викликав вокальний дует Івасі Карасевич та Ярослава Семчишина „Коли розлучається двоє" і „Стелися барвінку". Баритон Семчишин і Івася Карасевич співали також соля.

В нічому не зменшуючи признання іншим виконавцям програми, належить підкреслити, що Чоловічий Хор покрив себе славою цього вечора і публіка попросту не хотіла з ним розставатися та викликала його тричі.

Хор виступав в одностроях, темної барви штани, вишивані сорочки, підперезані поясами яркої жовтої барви.

Поза чисто концертовими виконавцями, цього вечора був гість з Англії п. Оберон Герберт, голова Англо-Українського Товариства в Лондоні. Його промова в українській і в англійській мовах була зразковою і глибоко повчаючою. Він назвав необізнаними тих, які вважають українську мову діялектом, підкреслив, що Шевченко не є тільки великим поетом українського народу, але і поетом усіх народів, що цінять свободу чи боряться за неї. Він закликав українських студентів шанувати культуру свого народу, вивчати його мову й літературу, бо знання української мови дасть доступ до культури великого українського народу.

Гостя з Англії представив проф. Павло Юзик. Студент Олег Ґерус вручив п. Гербертові книжку в англійській мові „Українці в Манітобі" авторства проф. Юзика.

Господар програми П. Мітенко вручив квіти студентці Оксані Гриценко на знак признання за її особливі труди в приготуваннях „Українського Тижня".

В рямках українського тижня в університеті влаштовано при співпраці Департаменту Славістики студентами товариства „Альфа Омеґа", „Іларіон" і „Обнова" Шевченківську виставку в приміщені бібліотеки. Вона складалася з книжок (творів Т. Шевченка й про Шевченка), скульптур (Л. Молодожанини, М. Мухина та Б. Воронюка) та портрет (К. Антонович). Окремо були виставлені фоторепродукції Шевченкових малюнків з відповідними англомовними поясненнями (Пані Лазечко Гас). Серед книжок на увагу заслуговували канадійські видання „Кобзаря" з рр. 1909, 1918, 1944, 1952-54, 1960.

Виставку відвідали професори, студенти, й багато громадян з Вінніпеґу. Для інформації відвідувачів надруковано окрему летючку-програмку з портретом Шевченка і переклади „Заповіту".

1-го лютого 1961 року відбулася також доповідь проф. Я. Рудницького на тему „Універсалізм Шевченка".

„Український Тиждень" пройшов з повним успіхом. Виставку відвідали 4 тисячі осіб, а на концерті були присутні понад 800 осіб. Після концерту Альфа Омеґа Алюмни гостили присутніх перекускою та чаєм.

У. Н.

Десять років „Аналів УВАН" у ЗДА

В січні 1951 року з'явилось перше число „Аналів УВАН у ЗДА" — першого в історії наукового журналу англійською мовою, присвяченого українській проблематиці. Ініціятором видання „Аналів" і першим головним редактором був М. О. Ветухів, який прагнув об'єднати українські інтелектуальні сили і показати їх досягнення світові. Гроші на видання зібрано серед українських іміґрантів у ЗДА.

Новий журнал мав 77 сторінок і починався з редакційної статті — „Українська Вільна Академія Наук — минуле і майбутні завдання." Стаття закінчувалась словами: „Перше число Аналів Української Академії є доказом нашого рішучого прагнення того, щоб українська наука розвивалась далі і давала свою вкладку до науки всього вільного світу." Далі йшов переклад статті Сергія Єфремова: „Історіографія української літератури", до якої Ю. Луцький додав новіші бібліографічні дані. Оптимізм редакторів був виявлений у редакційній примітці до статті Єфремова: „Це є перша стаття з серії розвідок українських учених, що мають тривалу цінність. Ми сподіваємось, що переклади таких праць з'являться у наступних випусках „Аналів".

Багато енерґії, праці і надій вкладено в перший тоненький зошит „Аналів", що фактично запровадив українську науку у світові наукові кола. З приводу появи „Аналів" редакція дістала прихильні листи від кількох видатних американських учених. Провідні американські наукові і громадські чинники знайшли можливим фінансувати видання „Аналів." У травні 1951 року УВАН у ЗДА дістала від Фундації Форда перших $5,000 на продовження видання „Аналів", які з того часу виходять систематично.

За десять років випущено 26 чисел „Аналів" у 16 книжках, з них три великі монографії. В „Аналах" було надруковано одинадцять перекладів праць відомих українських учених, що досі не були перекладені на англійську мову. Надруковано статтю М. Грушевського, що викладає концепцію самостійної історії України, статті О. Потебні, М. Туган - Барановського, С. Смаль-Стоцького, В. Липківського, О. Левицького, Д. Дорошенка та інших. У „Аналах" було надруковано коло ста оригінальних статей, наприклад, з історії України (статті О. Оглоблина, А. Яковлева, Д. Дорошенка, Н. Полонської-Василенко, турецького вченого Зекі Тагана), з археології (Л. Чикаленко, Н. Кордиш-Головко), візантології (І. Шевченко), літератури й мовознавства (Д. Чижевський, П. Одарченко, А. Коцевалов, Ю. Шевельов та інші). До співпраці притягнуто численних авторів з молодшої ґенерації.

Протягом десяти років в „Аналах" друкували свої праці вчені інших національностей — Ф. Мозлі, О. Одложнік, Ф. Фрідман, З. Саґан, І. Ґольдман, та інші.

Великим успіхом у світі користується спеціяльне видання „Аналів" з 1955 року — велика ілюстрована монографія О. Повстенка — „Катедра св. Софії у Києві". На цю книжку було найбільше рецензій у західніх виданнях, а в 1960 році у Києві вийшла книжка про катедру св. Софії, що своїм зовнішнім виглядом нагадує видання Академії.

Оформлені за зразком найкращих англійських і американських наукових журналів, „Анали" стоять на рівні авторитетних наукових журналів західнього світу. Їх передплачують всі найголовніші бібліотеки і університети ЗДА, Канади і західньо-европейських країн. Загалом „Анали" надсилаються до 44 країн світу, на всі континенти, також до бібліотек Києва, Москви, Варшави, Софії.

Тепер перед „Аналами" постають ширші завдання. Академія хоче поступово перетворити їх на міжнародний науковий форум для наукового об'єктивного насвітлення українських і східньо-европейських проблем з участю учених різних країн світу.

„Анали" уже є невід'ємною часткою надбань світової науки і недаремно вони раз-у-раз зазнають гострих нападів з боку офіційної комуністичної критики на Совєтській Україні.

Бюлетень УВАН у США,

Українські релігійні пісні

Передімною аж сто сторін музичного тексту, і гарне видання українських релігійних пісень в двох частинах, укладу та композиції Мирона Федорова, у виданні о. о. Василіян в Шикаґо з 1960-го року. Слухаючи патефону, бо велика частина збірки записана на платівці, любуюся продукціями доброго аматорського хору, з яких деякі є для соля з фортепіяном, а деякі для сольового фортепіяну. Тішуся, що музична робота композитора є професійна та бездоганна і всюди видно руку людини, яка знає, що вона робить, а особливо знає душу та можливості хору. Може автор цієї статті не все погоджується з експонованими домінантними септакордами, деякими часто мало потрібними хроматичними ходами, а також за часто уживаним рівночасним неспокійним рухом в чотирьох голосах, що обтяжує музичний текст, але властивих друкарських помилок є дуже мало, а композитор Федорів дав не тільки цінний хоральний та інструментальний (для фортепіяну) матеріял, але збагатив занедбану ділянку церковних, не літурґійних співів. Подивляємо чесність та скромність п. Федорова, тому що на суґестії автора цієї статті, вже після видання цієї двотомової збірки, він зареаґував деякими змінами та уліпшеннями. Маємо перед собою вартісну та не трудну до виконування збірку.

Звертають на себе пісні із Богогласника, з них, особливо замітна Радість об'явилась, з частинним канонічним трактованням голосів, а навіть композитор ужив подвійного контрапункту в Хоралі, Темі з варіяціями на фортепіян, а навіть накінці збірки є дві інструментальні фуґи, з яких друга є особливо цікава всякими контрапунктичними девізами. Хоч ми не у всіх подробицях погоджуємося із композитором, особливо як перед близьким кінцем фуґи є поставлений основний тон тонації твору, як орґановий пункт, що ослаблює кінцеву появу тоніки в закінченню, запропонований перший оборот тоніки був принятий композитором. Навіть на пораду випущення сьомого такту із кінця, як зайвого, композитор скромно відповів „Заввагии та поправки в тій фудзі я акцептую та мені подобаються, як кращі".

Автор не пише цієї статті для власного вивищення. Треба подивляти чесне відношення п. Федорова до цього свого видання, а знаючи, як легко можуть закрастися різні непорозуміння в літографічному способі печатання нот, треба нам привітати п. Федорова з тим гарненьким виданням, а також подякувати за приняття уваг та уліпшення тексту. Бажаючи успіху тим релігійним пісням і творам, автор дозволяє собі поручити їх нашим церковним хорам, які цієї вартісної збірки дуже потребують.

Роман Придаткевич

Д-р Яр Славутич серед шотляндців

На запрошення „Товариства Шотляндців в Едмонтоні" та „Товариства імени Роберта Бернса" д-р Яр Славутич, голова Літературно-Мистецького Клюбу в Едмонтоні, прочитав доповідь перед членами згаданих товариств на тему „Твори Роберта Бернса українською мовою". Доповідь відбулася 8 лютого в одному з найбільших готелів міста „Короні".

В доповіді д-р Яр Славутич згадав про перші переклади творів Бернса, І. Франка і П. Грабовського. Докладніше зупинився доповідач на перекладах Василя Мисика, що вийшли з друку 1933-го р. і були сконфісковані московсько-комуністичним режимом, як націоналістичні. Присутні, 100 осіб, з увагою вислухали порівнання Роберта Бернса до Тараса Шевченка та про ту ролю, яку відіграв наш поет у формуванні новітньої української нації. Під час доповіді прочитано Шевченків „Заповіт" в перекладі англійською мовою. Коли д-р Яр Славутич закінчив доповідь читанням вірша Роберта Бернса „Скатс Во Гей" в українському перекладі, вся заля вибухнула бурею довгих оплесків. Шотляндці дуже люблять цей вірш, що нагадує наш „Заповіт".

Після доповіді влаштовано імпровізаційну виставку творів Роберта Бернса в українських перекладах, а також останніх праць про його творчість. Майже кожен шотляндець вважав своїм святим обов'язком потримати з руках переклади Василя Мисика та Миколи Лукаша, що вийшли *з друку в Києві 1959-го року,* а також монографію І. Симоненка „Поезія Роберта Бернса".

В квітні число затруднених збільшилося на 384,000

Вашинґтон. — Департамент праці повідомляє, що в місяці від половини березня до половини квітня ц.р. число затруднених збільшилося на 384.000. Це перше збільшення числа затруднених від початку економічної знижки в нефармерських промисловостях свідчить про те, що економіка країни таки направду поліпшується. В половині квітня число затруднених в нефармерських промисловостях виносило 52 мільйони. Квітневе збільшення числа затруднених є більше, як звичайно буває в тому часі, коли на весну зростає число робітників, що працюють на фармах. Також у квітні зросло і число тижневих годин праці в фабриках, що також є добрим знаком поліпшування економіки.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Пом'ять сл. п. п. Дмитра Галичина** вшанувала українська громада Балтімору Жалобними Сходинами, що відбулися дня 3-го квітня ц. р. ввечері, в яких взяли участь проводи і членство місцевої філії УККА та Відділів УНС і „Провидіння". Під час зборів зібрано 64 доляри на збудування пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні. Ширший допис про збори буде надрукований згодом.

● **68-ий Відділ Союзу Українок Америки в Сиракюзах** влаштував у неділю, дня 30 квітня ц. р. вечір, присвячений постатям жінок у творчості Тараса Шевченка. Програма вечора була дуже багата і була проведена з повним успіхом. Звідомлення з цього вечора буде надруковане в одному з чергових чисел „Свободи".

● **Д-р Петро Мірчук,** представник Українського Союзу Політичних В'язнів, Інк., виїжджає в справі відшкодувань до Европи дня 20 травня ц. р. Управа Союзу закликає всіх заінтересованих, кол. політв'язнів німецьких тюрем і концтаборів, які одержали від д-ра П. Мірчука дотичні формулярі, з закликом, чим скорше виповнити їх і вислати на його адресу. Тих, що досі цього не зробили, Управа просить зв'язатися з д-ром Мірчуком негайно у своїй власній справі.

● **В неділю 28-го травня 1961 року в Українській Православній Парафії Св. Тройці в Вестбури, Л. Ай., Н. Й.,** відбудеться урочиста Служба Божа з нагоди Храмового Свята — Св. Тройці. Після Св. Літурґії буде відправлена Вечірня з колінопреклонними молитвами до Святої Тройці за многостраждальний український нарід, що тяжко мучиться під ярмом комунізму, та за Богомбережений Край Американський. Після Св. Літурґії та молитов до Святої Тройці, парафіяльне Сестрицтво влаштовує для всіх спільний обід, дохід з якого призначений для Церкви та для пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні. Під час обіду буде виступати з церковним концертом хор під керівництвом Ю. Ґураля.

● **Роксоляна Гарасимович,** молода українська піяністка і професор Филаделфійської Консерваторії та акомпаньяторка хору „Кобзар", виступила 10-го травня у Филаделфії перед численною американською публікою в рямках „Весняного Концерту" Асоціяції Північно Американських Компаній. Піяністка виконала твори Брамса („Опус 27") і Ліста „Леґенду".

Короткі Вістки

● **Делеґація білих мешканців в Кенії** перестерегла англійського губернатора Патріка Ренісона, що в тій країні, що має внедовзі дістати самостійність, чорні фанатики потайки знову масово заприсягають членів до відновленої організації „Мав-Мав" для кривавої розправи з усіми білими. Всі білі, чоловіки й жінки, днем і ніччю не розстаються з легкою стрільною зброєю.

● **Нікіта Хрущов приїхав до** Тбілісу (Тифлісу), щоб „вшанувати" своєю приявністю святкування тамошніми комуністами 40-их роковин знищення державної самостійности Грузії і перетворення її знову на колонію Москви.

● **У Данії** 200,000 хліборобів припинили постачання сільськогосподарських — м'ясних, молочних і яринних — продуктів до міст на знак протесту проти політики уряду, який відмовив субвенцій хліборобам. 1,200 молочарень закрито внаслідку браку товару. Уряд поквапно опрацьовує новий закон.

Замість квітів на могилу
бл. п. ОЛІМПІЇ БАЧИНСЬКОЇ
складають — $10.00
на дитячі садочки в Німеччині
НАТАЛІЯ і ВОЛОДИМИР ЗАЛУСЬКІ

✝

Повідомляємо з великим смутком,
що в четвер, дня 11-го травня 1961 року упокоївся в Бозі
в Ню Йорку

Впрп. о. Протопресвітер
ВАСИЛЬ МАЙДАНСЬКИЙ

парох

Української Православної Церкви в Саґінав, Миш.

Покійний народився в селі Майдан Почапівський, біля Літена на Поділлі, Україна, дня 2-го вересня 1891 р. Протопресвітер о. Василь був офіцером-поручником в Армії, та в Армії Симона Петлюри; брав участь у Зимовому Поході, а опісля на еміґрації, був інтернований в Стшалково, Польща. Відзначений Залізним Хрестом та Хрестом Армії Симона Петлюри.

В 1942 році був рукоположений в священики в українській православній церкві св. Покрови в Каліші, Польща. Як священик був на парафіях в Німеччині, а опісля на парафіях в Австралії.

В Америці з 1956 р. був на парафіях у Филаделфії, Сіятель та Саґінав. Покійний брав живу участь в релігійному та громадському житті.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в ПОНЕДІЛОК, дня 15-го ТРАВНЯ 1961 р., в год. 8:00 вечора, в українській православній церкві св. Воскресіння, 675 Іст 183 вул., Бронкс, Ню Йорк.

ПОХОРОН — у ВІВТОРОК, дня 16-го ТРАВНЯ 1961 р., в год. 9:00 ранку, з церкви св. Воскресіння, Бронкс, Н. Й., на Вудлендцвинтар в Бронксі.

Похоронні відправи очолить

Високопреосвященніший Кир Богдан,
Митрополит Української Православної Церкви в Америці,
при співучасті
Українського Православного Духовенства.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА
в АМЕРИЦІ та
син — д-р Всеволод МАЙДАНСЬКИЙ
з родиною

ПОВІДОМЛЕННЯ

В СПРАВІ
СЕКРЕТАРСЬКО - ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КУРСУ

на Союзівці

Успіх минулорічного курсу спонукує Екзекутиву УНСоюзу повторити його в 1961 році. Цьогорічний секретарсько-організанційний курс УНСоюзу відбудеться на Союзівці, Кергонксон, Н. Й. в часі

від 17-го до 23-го червня 1961 р.

Початок курсу:
в СУБОТУ, 17-го ЧЕРВНЯ 1961 року в год. 3:00 по полудні;

а закінчення:
в П'ЯТНИЦЮ, 23-го ЧЕРВНЯ 1961 року в год. 10.00 ранку.

Участь в курсі можуть взяти секретарі та організатори УНСоюзу й особи, які зобов'яжуться стати організаторами.

Приміщення, харч та навчання на курсі є БЕЗПЛАТНІ. Кошти доїзду оплачують самі курсанти. Родини курсантів можуть знайти в тому часі приміщення на Союзівці по зниженій ціні.

Зголошення слід слати до 20-го травня ц. р. до
ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ
при 81-83 Grand Street — Jersey City 3, N. J.

ЕКЗЕКУТИВА УНСОЮЗУ

АПЛІКАЦІЇ НА ПРИЙНЯТТЯ на

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на „СОЮЗІВЦІ" — в Кергонксон, Н. Й.

від 6-го до 30-го серпня 1961

Ім'я ....
Адреса ....
Вік .... Член УНСоюзу, Відд. ....
Знання української мови: — добре; слабо; дуже слабо.
Залучаю на рахунок оплати: $ ....
(Повна оплата курсів є $120.00. Половину належности треба вплатити з аплікацією).

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

Доповідь д-ра Соломона Шварца „Українсько-жидівські стосунки під час другої світової війни"

10 лютого на засіданні Комісії УВАН у ЗДА для вивчення історії українсько-жидівських взаємин виступив з доповіддю д-р С. Шварц.

Засідання відкрив Президент УВАН у ЗДА Юрій Шевельов, який нагадав, що основною метою Комісії є вивчення позитивного в українсько-жидівських взаєминах, але Комісія не повинна заплющувати очі і на ті факти, що можуть бути неприємними для обох сторін, об'єктивно ці факти вивчаючи і шукаючи їх історичних причин.

Заступник голови Комісії, д-р Йосип Ліхтен представив доповідача авдиторії. Д-р. Шварц студіював медицину, право і економіку в Росії і Німеччині. До революції був тричі на засланні, брав активну участь у діяльності тимчасового уряду. В 1922 році покинув СССР, до 1933 року жив у Німеччині, потім у Франції; двадцять років тому приїхав до ЗДА. Є автором численних праць, одна з найбільш відомих—є праця про жидів у СССР.

Д-р. Ліхтен привітав д-ра Шварца, як члена Комісії для вивчення історії українсько. жидівських взаємин під час останньої війни, зокрема висвив побажання спеціяльно досліджувати цю тему спільно силами українських і жидівських дослідників. Ставлення до цих взаємин настільки емоційне, що досі ще нема достатньої об'єктивности у їх вивченні, якої можна досягти саме спільною працею жидів і українців.

Досі найбільше зробив для вивчення проблеми покійний Філіп Фрідман, який випустив кілька праць про жидів під час останньої війни, зокрема дослідив це питання у відношенні до України. Свої праці Фрідман базував на документах, які повністю цитував, лише додаючи до них свої коментарі, Фрідман зібрав матеріяли і про неґативне або вороже ставлення українців до жидів, і про підтримку жидів з боку українців, зокрема рятування від переслідувань німців. Доповідач навів кілька прикладів, що характеризують обидва аспекти.

Д-р. Шварц закинув низці українських авторів, що пишуть на тему українсько-жидівських взаємин, необ'єктивність (І. Кедрин, Р. Ільницький та Л. Шанковський). Вони зупиняються на другому аспекті проблеми, але замовчують перший, не спиняючись навіть перед незастережними пропусками в цитатах з документів часу, тим часом, як для повного висвітлення справи необхідна об'єктивність. Д-р. Шварц сподівається, що така об'єктивність буде застосована у майбутніх дослідах.

В дискусії після доповіді виступали Я. Білінський, Д. Галичин, В. Голубничий, Д. Гуменна, І. Замша, Г. Костюк, І. Лисяк-Рудницький, Я. Пеленський, С. Ріпецький, Є. Стахів та К. Туркало. Піднесено питання необхідности розробити методу досліджень і потребу детального вивчення загальної політичної обстановки певних періодів.

Л. Д.

Доповідь Ярослава З. Пеленського „Політичні ідеї М. Грушевського"

12 грудня 1960 року, на засіданні Комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом Я. З. Пеленський зробив доповідь про політичні ідеї М. Грушевського.

Доповідач ствердив, що вже настав час спеціялізованих студій над спадщиною українського історика, політичного мислителя і політика, Михайла Грушевського, і висунув *пояснення причин*, чому дотепер були тільки відокремлені спроби (В. Дорошенко, Л. Білас, Я. З. Пеленський).

Політичні ідеї М. Грушевського тісно пов'язані з його історичними дослідами. Через зрозуміння категорій історичного мислення Грушевського легше дійти до зрозуміння політичної спадщини. Грушевський був останнім і, мабуть, найвидатнішим українським народником. Народ був вихідною точкою історичного і політичного мислення Грушевського. Погляд, що „розвиток" і „поступ" визначають хід історії, визначував також *історичне і політичне мислення* Грушевського. З тим тісно пов'язана ідея утопізму.

Доповідач проаналізував значення понять „громада—автономія—федерація", які відіграли важливу ролю в теоретичних та історичних працях Грушевського. Він пояснив причини критичного та обережного ставлення Грушевського до феномену „держава".

Я. З. Пеленський обговорив розвиток політичних ідей М. Грушевського на підставі друкованого матеріялу. Нема сумніву, що віднайдення недрукованих матеріялів доповнило б подану ним картину.

В основному можна говорити про три періоди поступового мислення М. Грушевського: Перший період: позиція лівого поступового демократизму або лібералізму. Це був найдовший період (20 років), що тягнувся від початку праці Грушевського в університеті (1886) аж до початку Революції 1917 року. Цей період характеризувався тим, що Грушевський домагався дальшої далекойдучої політизації українського національного руху на поступово-лівих демократичних основах. Грушевський займав релятивно помірковану позицію в соціяльних питаннях і в перші роки свого побуту в Галичині навіть активно співпрацював з місцевими націонал-демократами Як практичний постулят, Грушевський ставив перебудову Росії на федерацію з демократичним державним ладом. Варто відзначити, що Грушевський не ставив російську федерацію як самоціль. Він розумів її в той час, а також пізніше, тільки як переходовий етап до европейської, а пізніше всесвітньої федерації народів. В той час Грушевський розвив концепцію „власних національних сил", а також дав початки теорії українського національного інтересу. Після розходження з галицькою націонал-демократією, він розвинув тезу про суперечності „політики принципової" і „політики опортуністичної".

Другим періодом в політичному мисленні Грушевського, а також в його політичній практиці, був період соціялістичний в роках 1917-1919. Точніше кажучи, це був період українського соціялізму на базі УНР. В цьому періоді соціяльна проблематика зайняла вже важливе місце в мисленні Грушевського. Він намагався поєднати концепцію самостійної української державности з постулятами соціялізму.

Третій і останній період у політичному мисленні Грушевського можна назвати утопійним соціялізмом на базі української совєтської держави. Цей період тривав від 1920 року до повороту Грушевського на Україну. Під час свого побуту на Совєтській Україні Грушевський самозрозуміло не висував уже нових політичних ідей. Висловлені ним політичні погляди були вже оформлені безпосередньо перед його поворотом.

Вклад Грушевського до розвитку української політичної думки дуже великий. Об'єктивне наукове дослідження праць Грушевського є обов'язком вільної української науки на чужині. Постійні совєтські випади проти особи і творів Грушевського показують, що концепції Грушевського є сьогодні актуальні й живі.

Н. Н.

Зі Спорту

УСК ГРОМИТЬ КОНКУРЕНТА НА ПЕРШЕНСТВО

Джермен - Ганґеріянс СК — УСК Ню Йорк 1 : 4 (0 : 4)

УСК: А. Голуб — Р. Підгорецький (П. Черемха), Ч. Гарвін — Х. Цап, Дж. Керні, С. Чижович — К. Мушак, А. Ріос, Т. Вірба, В. Чижович, Е. Моралес.

Ворота: 30 хв. 0:1 И. Чижович, 3 хв. 0:2 В. Чижович, 21 хв. 0:3 Т. Вірра, 25 хв. 0:4 К. Мушак, 89 хв. 1:4 Діордевіч.

Наріжняки: 7:2 для УСК-у. Суддя: Петерс. Глядачів: 900.

Ню Йорк, неділя 23 квітня 1961 — Український Спортовий Майдан в Коледж Пойнті. — Після перемоги УСК-у над Ґотшее 1:0 п'ять футбольних неділь назад, автор цих рядків, розумував, що коли б УСК в останніх шістьох змаганнях здобув 8 точок, то матиме добру нагоду закінчити сезон як віце-мистець Німецько - Американського Футбольного Союзу. Тимчасом вже в останніх чотирьох змаганнях УСК здобув сім точок і цим самим збільшив шанси навіть на мистецтво.

Перша півгра недільних змагань визначилася в прекрасну соняшну погоду найкращим, що в цьому сезоні УСК показав футбольного Із Тедом Вірбою на середині нападу УСК одержав клясового провідника. Перестерігаємо, що це оцінка тільки на підставі одних змагань. Вірба, між іншим, зупинився в Ню Йорку в дорозі до Італо- Кенедіенс (нова Професійна Ліґа в Торонто) із Швайцарії, де він грав у Ф. К. Серветт — Женева.

Не тривало й півхвилини, коли Цап посилає довгий м'яч до Вірби, цей головкою виставляє В. Чижовичеві і одна з його блискучих бомб дає УСК-ові провадження. В третій хвилині Мушак стріляє, а відбитий м'яч добиває знову В. Чижович, який провадить листу стрільців „Великої Десятки". Двоє воріт в трьох хвилинах явно здивували і пригнобили ветеранів противника. За виїмком десятьох хвилин „передишки" після цих воріт УСК нападав у великому стилі, в результаті чого впало ще двоє воріт. Джермен-Ганґеріенс можуть говорити про щастя, бо вислід половини міг сміло бути 6 або 7:0. Наприклад в 7-ій хвилині Вірба виманив Віґґінса з воріт і хитро пустив м'яча на ворота... м'яч минув їх тільки на цалі.

Друга півгра, коли мова про УСК, зовсім інакша. Непотрібні дриблінґи, гра вшир та брак концентрації роблять змагання пересічними, бо і Джермен Ганґеріянс, хоч грали на середині площі непогано, не могли отрястися від прикрої несподіванки. Голуб на воротах УСК-у мав нагоду на декілька дуже добрих моментів. Почесний ґоль господарів впав в останній хвилині гри, коли, до речі, дуже добрий суддя Петерс зробив замішання, подиктувавши вільне. УСК думав, що вільне для нього, а тимчасом противник використав ситуацію.

Годі вирізнити поодиноких змуґунів УСК-у, бо дружина заграла добре як цілість.

УСК Б Ню Йорк — Джермен Ганґеріенс Б 11:1 (2:0)111

УСК Б: Б. Пелех — І. Смертюк, Р. Кокольський — М. Гірняк, В. Фурман, Д. Цоцко — В. Була, О. Наливайко, Р. Паркер, О. Гошко, М. Мотуз.

Ворота: О. Наливайко 4, О. Гошко 3, Р. Паркер 2, М. Гірняк, В. Була по одному.

Найвищий час написати більше про популярних „ранніх косарів" — „слаґерів". І то з багатьох причин. Цієї неділі вони зделклясували свого багатолітнього противника, з яким досі ще не змогли виграти. Також з останніх 6-ох змагань УСК Б виграв 5 і рішив одні в нічию. Найбільшими факторами в цьому трохи спізненому переможному поході улюблених „слаґерів" є два бувші змагуни „оберліґової" першої дружини Орест Наливайко і Роберт Паркер, ніколи непогасаючий „боєвий дух" змагунів та дбання за свою дружину менажера-змагуна Мирона Гірняка. В нашій спортовій ситуації з гаслом „як не граю в першій дружині, то ніде" на особливу увагу заслуговує своєю правдивою спортовою поставою Орест Наливайко, що грає в Б дружині, і є мотором, хоч сміло міг би грати в першій дружині. Таких явищ в нас, на жаль, не багато.

Роман Лисняк

ІЗ ЖИТТЯ УСК-У

● **Інші висліди: П'ятниця, 21-го квітня.** — Айнтрахт СК юньйори — УСК юньйори „А" 2:1 в доґравці за Юньйорську Чашу Америки. — **Субота, 22-го квітня.** — УСК новаки — литовці новаки 7:0. **УСК учні** — литовці учні 5:0. **Неділя, 23-го квітня.** — Б. В. **Ґотшее Резерва** — УСК ІБ 4:3 **в доґравці** за стейтову чашу резерв. УСК провадив 3:1, але **косндиції** пошкодила забава **інженерів** попереднього вечора.

● **В суботу, 22-го квітня** відбувся баль Німецько-Американського Союзу Столової Ситі..., на якому УСК-ові вручено чаші за здобуття мистецтва „Оберліґи" — перша дружина і ліґи — друга дружина. Ланковий Богдан Василишин проводив чисельною усківською делеґацією.

„ТРИЗУБ" — НЮ ЙОРК С. К. 1:0 (1:0)

Ню Йорк, 7 травня. Склад „Тризуба": Дітріксен, (Ібанез), Бородяк, Рач, Кравець, Віней, Ілай, Ніс, (Манджіні), Кампо, Нога, Яковина, Длуґош, Одинокі ворота стрілив Длуґош у 43-ій хвилині гри.

Типова гра за високу ставку — півфінал Чаші ЗДА — повна нервових потягнень та твердости, яка переходила часами в слабших технічно господарів у брутальність. „Тризуб" держав ініціятиву у своїх руках та показав себе значно кращою дружиною від противників, які пробували надробити цю різницю завзяттям та гострою грою. Особливо дефензивні лінії Ню Йорку, які знали кого то крити (Нога мав двох опікунів), не грішили грою „фер", за що однак судді МкЛінові було важко відсвистати карного. Вислід 1 : 0 надто скромний. Причина цього не тільки в силі і тaердості противників, але і в недотягненнях у співпраці та пляновости наступів нападу „Тризуба". Нецільність стрілів нападу можна частинно оправдати нервозністю гри, але процент перестріленних нагод був надто високий.

Про перебіг гри можна лише сказати, що, за виїмком десять хвилин, „Тризуб" не дозволяв накинути собі системи гри, чим очевидно панував на грищі. Від початку змагань „Тризуб" підходив постійно під ворота Ню Йорку і в господарів слідна була паніка. Ню Йорк вдавався до фавлів, одним з яких післав Носа за лінію на деякий час. На його місце прийшов Манджіні. Одна із акцій через праве крило закінчилася одинокими воротами з притомного стрілу Длуґоша. В другій півгрі „Тризуб" дальше господарював на середині поля, але у закінченнях акцій видно було послаблення нападу. Кілька добрих нагод наші перестрілили навіть із дуже близької віддалі. Вкінці змагань на місце контуженого при зударі Дітріксена прийшов Ібанез, але він не мав нагоди пописатися.

Треба сподіватися, що у відплатних змаганнях у Филаделфії за кілька тижнів, „Тризуб" подбає про кращий вислід і цим задокументує свою вищість у футболі та званні чемпіона ЗДА 1961 року.

(в. с.)

Президент плянує зорганізувати Аґенцію Міжнародного Розвитку

Вашингтон. — З урядових кол повідомляють, що з доручення президента Кеннеді директор Міжнародної Адміністрації Співпраці Генрі Р. Лябуіс від кількох тижнів виготовляє законопроєкт про організацію нової аґенції, яка об'єднувала б кілька дотеперішніх аґенцій, що займаються справою допомоги закордонові, і яка називалася б Аґенцією Міжнародного Розвитку. Законопроєкт в цій справі мають внести коло 1-го червня. Нова аґенція мала б право позичити в державній скарбниці $7.3 більйона впродовж п'ятьох років на допомогу закордонові. З цієї суми вона видавала б закордонним державам довготермінові позички. Деяка частина з цих сум ішла б в формі подарунків на технічну допомогу і на допомогу в боротьбі проти недуг. Самі демократи сподіваються, що буде опозиція в Конґресі проти нього готов виступити проти того законопроєкту, бо голова Комісії Видатків в Палаті Репрезентантів конґресмен з Мізурі Кларенс Кеннон. Але демократичний провід вірить, що справа допомоги закордонові є така важна, що вдасться перемогти опозицію.

Хрущов заповідає „мирну" перемогу комунізму в цілому світі

Москва. — Промовляючи на великому вічі в столиці Грузії Тбілісі (Тифлісі) з нагоди 40-річчя тамошнього захоплення влади комуністами, Нікіта Хрущов нахвалявся в п'ятницю 12 ц. м., що комунізм переможе в цілому світі „без вистрелення одної ракети, і без використання одного баґнету". Хрущов заяввив, що „ми не потребуємо хапатися війни для промощення шляху нашим ідеям, найбільш проґресивним ідеям Маркса-Леніна. Війна приносить лише нещастя. Ми осягнемо перемогу тому, що інші народи підуть за нашим прикладом". Нікіта Хрущов обурювався на заяви збоку Заходу, наче б народи під комуністичним правлінням були позбавлені свободи. „Ми комуністи, ми революціонери — верещав Хрущов — є найсвобіднішим народом в цілому світі. Ми маємо волю для тих, які працюють по фабриках, копальнях і лябораторіях. Але нема в Совєтському Союзі волі для тих, які грабували нарід". У такому демагогічному тоні була втримана вся та нова промова Хрущова. Він з призирством говорив про американську молодь, якій відмовляв всяку вартість та протиставляючи їй підсовєтську молодь. Хрущов заявив, що він „з приємністю прийме до відома" недавні слова през. Кеннеді, що комуністи мають успіхи серед недорозвинених народів. Зрештою, Хрущов повторяв свої постійні теревені про готовість СССР до „розмов і співпраці" з країнами інших систем, в тому числі з ЗДА, дармацо — як він заявив — світогляд його, Хрущова, і президента Кеннеді „це два протилежні бігуни".

В ІРАНІ АРЕШТОВАНО 5-ох ГЕНЕРАЛІВ

Тегеран. — Новий уряд прем'єра Алі Аміні казав арештувати 5-ох генералів і 140 інших осіб, між ними багатьох високих урядовців, під закидами хабарництва розтрачення державних грошей та зловживання владою Між арештованими є ген Мехдіколі Аляві - Мохадам недавній міністер внутрішних справ і шеф іранської поліції. Ці арештування є в ході акції, яку заповів названий вгорі прем'єр, задля санування іранських фінансів та оздоровлення внутрішньої атмосфери, затрусної масовою корупцією державного апарату. Закордонні обсерватори пояснюють, що страшенне низькі платні примушують всіх урядовців брати хабарі, щоб могли вижити.

Посмертні згадки

Николай НАПДУЩОК — довголітній член Т-ва „Вільна Україна, Відд. 386 УНСоюзу в Шарон, Па., помер 23-го лютого 1961 р. Покійний народився 1887 р. в селі Іздепки, пов. Сянок, Зах. Україна. Помер на 73-му році життя. Полишив у смутку 4 доньки, 2 синів та 14 внуків. Похорон відбувся в дні 27-го лютого 1961 р., з пох. заведення до церкви св. І. Хрестителя, при участи Родини, Членів Т-ва та Знайомих. Покійного поховано на Овк Вуд цвинтарі. — Вічна Йому Пам'ять!
А. Попов, секр.

Іван ЖУКОВСЬКИЙ — член Відд. 52 УНСоюзу в Голійок, Масс., помер в дні 17-го квітня 1961 р., на 44-му році життя. Покійний народився в Голійок, Масс. Полишив у смутку дружину Анелю, матір у Каліфорнії, доньку Дженет і сина Івана мол., сестру Анну та дальшу родину. Похорон відбувся 20-го квітня 1961 р., при участи Родини, Членів і Знайомих, з кат. церкви на вічний спочинок на цвинтар. — Вічна Йому Пам'ять!
Д. Хрупалик, секр.

Гриць ВУЛЬЧАК — довголітній член 235 Відд. УНСоюзу в Россфорді, Огайо, помер на удар серця в дні 19-го квітня 1961 р. Покійний народився 1889 р., в селі Шпиколоси, пов. Золочів, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину, дітей і внуків. Похорон відбувся 21-го квітня 1961 р., із пох. заведення до церкви св. Арх. Михаїла, при участи Родини і Знайомих. Поховано Його на цвинтарі Кальварія. — Вічна Йому Пам'ять!
І. Шестак, секр.

Никола ЧЕТВІНСЬКИЙ — довголітній член Від. 252 УНСоюзу в Шикаго, Ілл., помер в дні 28-го лютого 1961 р., по довгій недузі, на 74-му році життя. Покійний, один із найстарших членів Відділу і УП-Церкви св. Володимира, народився в Києві, Україна. Похорон відбувся 4-го березня 1961 р., з пох. заведення до Катедри св. Володимира, а опісля на цвинтар Elmwood. Покійний полишив дружину Йосефіну, доньку Стефанію з чоловіком, сина Йосифа з дружиною, сина Николу з дружиною, сина Семена з дружиною, 11 внуків, сестру Гелен та сестрінка Миколу з дружиною. — В. П. П.!
М. Шостак, секр.

Ярослав КРАСНИК, — член Т-ва „Леви", Відд. 399 УНСоюзу в Шикаго, Ілл., помер несподівано на атак серця, у Великодній Понеділок, 10-го квітня 1961 р., на 40-му році життя. Покійний народився в 1921 р. в Перемишлі, Зах. Україна. Полишив у смутку брата Івана в Шикаго та сестру Ольгу Шандрушкевич в Перемишлі. Похорон відбувся в в суботу, 15-го квітня 1961 р., з пох. заведення до церкви св. о. Миколая, а опісля на цвинтар св. о. Миколая, при участі Родини, Членів Відділу, Кравнів та великого числа Знайомих, а головно членів УАСТ „Леви", якого Покійний був не лише активним членом, але був його співосновником і ввесь час (впродовж 11 років) був в його проводі. — В. П. П.!
З. Дзядик

ТАРЗАН, ч. 4645. Бій на ножі!

Вкінці Тарзан змусив розбещеного торога до бою. Тепер вони зблизилися до нападу.

Померой був вправний і досвідчений борець на ножі. Він нападав і одночасно ставав на ногую Тарзанові.

І так, коли мавполюд пробував відскочити взад, то він мусів втратити рівновагу і впав на землю!